

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-ci ilin
iyulundan çıxır

№ 3 (6096) 24 yanvar 2025-ci il

Qiyməti 40 qəpik

Prezident Davosda

Bax:səh-2

Baş prokuror: "Təyyarə qəzasında təqsirli şəxslər məsuliyyətə cəlb ediləcəklər"

"Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə bütün aidiyatı dövlət qurumları Aktaudakı təyyarə qəzası ilə bağlı səfərber olundular və öz üzərlərinə düşən vəzifələri yerinə yetirdilər.

Adalet.az xəber verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında baş prokuror Kamran Əliyev deyib. "Prokurorluq ölkə rəhbərliyinin göstərişi ilə cinayət işi başlatdı, həm Qazaxistan, həm Rusyanın aidiyatlı qurumları ilə bununla bağlı birgə araşdırma aparılır". K.Əliyev qeyd edib ki, qəzaya görə Rusiya, Azərbaycan və Qazaxistanda cinayət işi başlanıb: "Hər ölkə özüne aid sahəde sübutları toplayır, sonradan bu sübutların təhlili və təqsirli şəxslərin müəyyən edilib məsuliyyətə cəlb edilmesi təmin ediləcək".

**Əvvəl 24 saat deyirdi,
indi isə 100 gün vaxt verdi**

ABŞ prezidenti Donald Tramp Ukrayna üzrə xüsusi elçisi Keyt Kellogg Ukrayna münaqişəsinə 100 gün ərzində son qoymağı tapşırıb. Adalet.az xəber verir ki, bu barədə "The Wall Street Journal" (WSJ) yazarı.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Donald Tramp Ağ Eve qayidacığı təqdirdə 24 saat ərzində Ukraynadakı mühərribəni sonlaşdıracağını bəyan etmişdi.

Hakan Fidan: "Türkiyə və Azərbaycan hər zaman eyni yolda irəliləyəcək"

Türkiyə ərazilərin işgalini dövründə hər zaman Azərbaycanın yanında oldu. Azərbaycan da ən çətin günlərimizdə yanımızda idi. Adalet.az xəber verir ki, bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. Xarici işlər naziri qeyd edib ki, iki ölkə bütün zamanlarında həmisi bir-birinin yanında olub: "Bundan sonra da hər zaman eyni yolda irəliləyəcək".

**Zelenski danışıqlara
başlamaq üçün şərtini açıqladı**

Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski münaqişənin həlli üçün Rusiya ilə danışıqlara başlamaq şərtini açıqlayıb.

Adalet.az xarici mediaya istinadən xəber verir ki, onun sözlərinə görə, sülh danışıqlarına başlamaq üçün Rusiya 2022-ci ildə qüvvədə olan sərhədlərə qayitmalıdır. O hesab edir ki, bu, dia-loq üçün ədalətli əsas yaradacaq.

Zelenski həmçinin Ukraynada sülhməramlı qüvvələrin tərkibində Amerika hərbçilərinin olmasının zəruriliyindən danışır və vurğulayıb ki, ölkədə yerləşən bütün sülhməramlı birləşmələrə ABŞ qoşunları daxil edilməlidir.

Ərdoğan: "Suriyada antiterror əməliyyatlarına başlaya bilərik"

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Suriyadakı terrorçulara növbəti dəfə xəbərdarlıq edib.

Adalet.az "Anadolu"ya istinadən xəber verir ki, o, bu barədə Mersin vilayətindəki çıxışında deyib.

"Terrorçular çağırışlarınıza əməl etməsələr, uğurlu əməliyyatlarımız nəticəsində məsələni özümüz həll edərik. Artıq regionun gələcəyini bölgənin qədim xalqları müəyyənləşdirəcək", - o bildirib. Dövlət başçısı söyləyib ki, regiondakı yüzillik oyun pozulub: "Bölgəmizdə qardaşlıq, sabitlik təmin olunur".

Prezidentin sözlerine görə, rəsmi Ankara Suriyada yeni sənəaların qarşısını almaqdə israrlıdır: "Yaxın gələcəkdə Suriyada üçdəbir hissəsin işğal edən YPG terror təşkilatının mövcudluğuna tamamilə son qoymaq üçün addımlar atacaqıq".

DİN əhaliyə müraciət etdi

Daxili İşlər Nazirliyi çatdırılma şirkətləri adından göndərilən saxta mesajlara görə əhaliyə müraciət etdi.

Adalet.az DİN-e istinadən xəber verir ki, müraciətdə deyilir:

"Çatdırılma şirkətləri adından göndərilən saxta mesajlara qarşı diqqətli olun! İtmiş məlumatlara görə çatdırılma bilməyen yük və ya bağlama olduğunu bildirən yanlış mesajlara etibar etməyin. Məsajda yönəldirilən saxta linklərə kecid etməyin.

Yeniləmə adı altında yaradılmış saxta formaları doldurmayın, şəxsi və kart məlumatlarınızı paylaşmayın".

Azərbaycan Ordusunda özünü öldürmə həddinə çatdırma cinayətləri azalıb

2023-cü ilə müqayisədə 2024-cü ildə qeydə alınan özüünü öldürmə həddinə çatdırma cinayətləri 20,0 faiz azalıb.

Adalet.az xəber verir ki, bunu Hərbi prokuror Xanlar Vəliyev Hərbi Prokurorluqda 2024-cü ildə görülən işlərin və qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsinə həsr olunan geniş kollegiya iclasında deyib.

O bildirib ki, rüşvət alma və rüşvət vermə cinayətləri 53,4 faiz, hərbi xidmətdən yayınma cinayətləri 33,6 faiz, hərbi xidmət vəzifələrinin icrasından boyun qaçırmama cinayətləri 52,9 faiz, hərbi hissəni və ya xidmət yerini özbaşına tərk etmə cinayətləri 31,1 faiz, qulluğa səhələkar yanaşma cinayətləri 21,4 faiz, silahlı və etrafadakilar üçün yüksək təhlükə töredən eşyalarda davranış qaydalarını pozma cinayətləri 71,4 faiz, maşınları idarəetmə və istismar qaydalarını pozma cinayətləri 88,2 faiz, odlu silah, döyüş sursatını, partlayıcı maddələri və qurğuları talama və ya hədə-qorxu ilə tələb etmə cinayətləri 33,3 faiz, yol hərkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma cinayətləri 20,4 faiz, mülkiyyət əleyhine olan cinayətləri 4,4 faiz, və xulqanlıq cinayətləri 60,0 faiz azalıb.

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Zakir Fəxrini 15 sutka həbs edirlər. Kamera olanlardan biri soruşur ki, "səni nə üstə həbs ediblər?"

Zakir Fəxri:

- Qu qoşularına çörək atlığıma görə.

Kamera yoldaşı təcübə:

- Quşlara çörək atmağa görə də adamı həbs edərlər?

Zakir Fəxri:

- Əshi mən Opera Balet teatrında "Qu gölü" baletindəki quşlara çörək atdım.

Prezident Davosda

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Dünya İqtisadi Forumunda iştirak etmək üçün yanvarın 20-də İsvəçə Konfederasiyasına səfər gelib.

Dövlətimizin başçısı yanvarın 20-də Davosda CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibə verib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Davosda qarşı tərəfin müraciəti əsasında Latviya Respublikasının Prezidenti Edgars Rinkeviçs ilə görüşüb.

Edgars Rinkeviçs dövlətimizin başçısı ilə bundan əvvəlki görüşlərini məmənunluqla xatırladı. Latviya Prezidenti bugünkü görüşün ikitərəflı əlaqələrin müzakiri üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi. Edgars Rinkeviçs təyyarə qəzasında həlak olanlarla bağlı Azərbaycan Prezidentinə başsağlığı verdi.

Dövlətimizin başçısı başsağlığına görə minnətdarlığını bildirdi. Prezident İlham Əliyev də öz növbəsində bugünkü görüşün əməkdaşlığımızın perspektivlərinin müzakirəsi baxımından önemini vurğuladı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 21-də Davosda qarşı tərəfin müraciəti əsasında İraq Respublikasının Prezidenti Əbdüllətif Camal Rəşid ilə görüşüb.

COP29-da Azərbaycana səfərini məmənunluqla xatırlayan Əbdüllətif Camal Rəşid bu mühüm tədbirin uğurla keçirilməsi münasibətlə dövlətimizin başçısına təbriklerini çatdırıldı. İraq Prezidenti, eyni zamanda, təyyarə qəzası ilə əlaqədar bir daha başsağlığını ifade etdi.

Prezident İlham Əliyev başsağlığına görə minnətdarlığını bildirdi. Dövlətimizin başçısı İraq Prezidenti ilə görüşlərini və bu görüşlər əsasında aparılmış müzakirələri məmənunluqla xatırladı. Görüşdə Azərbaycanla İraq arasında ikitərəflili əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, birbaşa təyyarə reyslərinin təşkili və hökumətlərarası komissiyanın fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələləre toxunuldu. Həmçinin Yaxın Şərqi vəziyyət müzakire edildi, regionda sülhün və sabitliyin bərqərar olunmasının vacibliyi bir daha vurğulandı.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 21-də Davosda qarşı tərəfin müraciəti əsasında Almaniya Federativ Respublikasının Kanseri Olaf Şolts ilə görüşüb.

Almaniya Kanseri təyyarə qəzası ilə əlaqədar araşdırmacların gedisi ilə maraqlandı. Görüşdə Azərbaycan Prezidenti ilə Olaf Şoltsun əvvəlki görüşləri və aparılmış müzakirələr məmənunluqla xatırladı. Söhbət zamanı ikitərəflili münasibətlər, eyni zamanda, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə olundu. Kanser Almaniyasının Cənubi Qafqaz regionunda davamlı sülhün və sabitliyin təmin olunması istiqamətinə səyələri dəsteklədiyini bildirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 21-də Davosda qarşı tərəfin müraciəti əsasında İsrail Dövlətinin Prezidenti İsxak Hersoq ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan ilə İsrail arasında ikitərəflili münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu.

İsxak Hersoq ölkəmizə rəsmi səfərinə məmənunluqla xatırladı.

Söhbət zamanı iqtisadi-ticari sahədə əməkdaşlığın yaxşı səviyyədə olduğu bildirildi, hökumətlərarası birgə komissiyanın işi yüksək qiymətləndirildi.

Azərbaycanlılarla yəhudilər arasında ənənəvi, tarixi dosluq münasibətlərinin mövcud olduğu vurğulandı, ölkəmizdə digər icmaların nümayəndələri ilə yanaşı, yəhudü icmasının nümayəndələrinin də sülh, əmin-amanlıq və qarşılıqlı anlaşma mühitində yaşamları üçün hərtərəflili şəraitin yaradıldığı məmənunluqla qeyd edildi.

Sahibə Qafarova Azərbaycanın İtaliyadakı səfirliliyində olub

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovaın başçılıq etdiyi parlament nümayəndə heyati İtaliyada səfər çərçivəsində Romada yerləşən Azərbaycan səfirliliyini ziyarət edib.

Adalet.az xəber verir ki, S.Qafarova binada yaradılan şəraitle ve səfirliliyin təbəliyindəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi ilə tanış olub.

Məlumat verilib ki, səfirliliyin iş otaqlarında diplomatik korpusun əməkdaşları üçün hər cür şərait yaradılıb. Görüş otaqlarında isə Azərbaycan-İtaliya münasibətlərinin ən vacib məqamları, Prezident İlham Əliyevin azad olunmuş ərazilərə səfərləri, İtaliyada Azərbaycan haqqında dərc olunmuş kitablarla bağlı fotosərgilər yerləşdirilib. Mədəniyyət Mərkəzinin daxili tərtibatında Azərbay-

canın dövlət rəmzlərindən, milli sənətkarlıq elementlərindən, o cümlədən şəbəkədən istifadə edilib. Mərkəzin ekspozisiya zallarında Azərbaycan tarixini əks etdirən müxtəlif eksponatlar təqdim olunur.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində Heydər Əliyev Fondu tərəfindən italyan dilində nəşr olunmuş, Azərbaycanın mədəniyyəti, incəsənəti, sənətkarlığı, qayaüstü rəsmlər, miniatür sənəti, milli musiqimiz, zərgərlik məmələtləri, xalçalar ilə bağlı kitablar sərgilənir. Burada, həmçinin Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, edəbiyyatı, xarici siyaseti ilə bağlı son illər İtaliyada nəşr edilmiş kitablar da təqdim olunur.

Səfirliliyin binasının həyətində "Xarıbülbül" beynəlxalq incəsənət festivalının qalıqlarının müəllifi olduqları "Xarıbülbül" maketləri nümayiş olunur.

"Britaniya təyyarə qəzası ilə bağlı tədqiqat prosesinə dəstək verməyə hazırlıdır"

22 yanvar 2025-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə Böyük Britaniyanın xarici işlər, ittifaq və inkişaf məsələləri üzrə dövlət katibi David Ləmmi arasında telefon danışığı baş tutub.

XİN-dən Adalet.az-a verilən məlumatla görə, telefon danışığının iki ölkə arasında əməkdaşlıq gündəliyinin perspektivləri, habelə mövcud regional vəziyyət, Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma və sülh prosesinin hazırlığı durumu müzakirə olunub.

Britaniya naziri ilk önce 20 Yanvar - Ümumxalq Hüzün Günü və 25 dekabrda Bakı-Qroznı reysi ilə uçaş həyata keçirmiş təyyarəmizin faciəvi şəkildə qəzaya uğraması ilə bağlı bir dəha başsağlığı dileklərini çatdırıb. Britaniyanın faciənin səbəblərinin araşdırılması və tədqiqat prosesinde hər zaman dəstək verməyə hazır olduğunu bildirib.

Nazir Ceyhun Bayramov başsağlığı dileykleri və göstərilən həmrəyliyə görə təşəkkür edib, təyyare qəzasının səbəblərinin araşdırılması üzrə görülən işlər barədə məlumat verib. Azərbaycanla Birleşmiş Krallıq arasında siyasi, iqtisadi, alternativ enerji, humanitar və digər sahələrdə münasibətlərin geniş perspektive malik olduğu, əlaqələrin inkişafında qarşılıqlı səfərlərin və siyasi dialoğun intensivləşdirilməsinin, iki ölkə arasında tərəfdəşləq əlaqələrinin daha da dərinləşdirilməsinin əhəmiyyəti qeyd olunub. Ölkəmizi BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçive Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) uğurlu ev sahibliyi münasibətlə təbrik edən Britaniya naziri, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə sahəsində birgə əməkdaşlığından davam etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Nazir Ceyhun Bayramov, bölgədəki mövcud vəziyyət və sülh prosesi barədə məlumat verə-

rək, sülh sazişi və delimitasiya üzrə əhəmiyyəti irəliləyişə baxmayıaraq, Ermənistan konstitusiyasında davam edən ərazi iddialarının prosesə əsas manecilik tərəfdən səbəb olduğunu diqqətə çatdırıb. Telefon danışığının həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Bu müavinətin məbləği artırılır

Fevral ayında minimum pensiya məbləği artırılaraq 280 manatdan 320 manatadək çatdırılacaq.

Adalet.az xəber verir ki, bu nü iqtişadçı deputat Vüqar Bayramov deyib. O bildirib ki, aşağı pensiyalarda 14.3 faizlik artım orta pensiya məbləği ilə yaşı ədən üçün müaviniyin məbləğinə də təsir göstərəcək.

"Belə ki, ədən üçün müaviniyət dövlət qulluqçularına ömrüllük, yaşa, eliliyə və ailə başçısının itirməyə görə verilən müaviniyətlerdən biri təyin edilmiş, "İşsizlikdən siyorta haqqında" qanuna uyğun olaraq işsizlikdən siyorta ödənişini alan və siyorta olunan şəxslər də ödənilir. Mövcud qanunvericiliyə əsasən siyorta olunan şəxş vəfat etdikdə - 500 manat, əmək pensiyaları vəfat etdikdə isə əmək pensiyasının minimum məbləğinin üç misli məbləğində ödəniş edilir.

Bu o deməkdir ki, əmək pensiyası vəfat etdikdə ədən üçün müavinet gölən ay 840 (280 manat X 3) manatdan 960 (320 manat X 3) manata yüksələcək. Bütövlükde, hər iki istiqamətdə ədən üçün müavinetin dəha da artırılması müzakirə edilən məsələlərdəndir. Fiskal gəlirlərə uyğun olaraq bu istiqamətdə artımlar həyata keçirilir".

Samil Ayrim: "Azərbaycan və Türkiyənin həmrəyliyi TDT-ya böyük bir güc verir"

"Prezident İlham Əliyev tərəfindən medalla təltif olunmağım Türk-İzərbaycan həmrəyliyinin və gələcək ortaş fəaliyyətlərinin daha da möhkəməmsi üçün fəaliyyət göstəran hər kəsə verilən dəyəridir".

Adalet.az xəber verir ki, bu sözü Türk-İzərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun sədri Samil Ayrim "Report"un Ankara bürosuna açıqlamasında Azərbaycanın Türkəyətəki sefəri tərəfindən təşkil edilərək ona təqdim olunan "Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)" yubiley medalı ilə bağlı fikirlərini bildirərək deyib.

Azərbaycan-Türkiyə, eləcə də bütün türk dünyası ilə bağlı onun və komandasını dəha çox işlər gözlediyini vurğulayan Samil Ayrim bildirib ki, sözgedən mükafat onu həmin işləri başa çatdırmağa, iki qardaş ölkə arasındada əlaqələrin gözəl nümunələrini bütün dünyaya yaymağa həvəsləndirir: "Bilirsiniz ki, öten əsrin 80-ci illərinin

sonlarında 200 min azərbaycanlı Qəribi Azərbaycandan qovulub. Hazırda bu insanların beynəlxalq hüquqdan faydalanaq şərəfi bir şəkildə öz atə baba yurdlarına geri dönmələri məsəlesi var. Ötən il 5-6 dekabr tarixlərində Qəribi azərbaycanlıların evlərinə şərəfi və tehlükəsiz şəkildə geri qayıtmalarıyla bağlı beynəlxalq səviyyədə toplantı keçirildi. O, iclasın yenə sənədi BMT-ye təqdim edildi. Yeni Qəribi azərbaycanlıların bu haqları artıq BMT-nin de qeydine düşdü. Buna görə de biz, istər ölkə daxilində, istərsə de ölkə xaricində fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik. Bundan başqa 2020-ci ildə Ermənisi-

tan, Azərbaycan və Rusiya arasında imzalanan anlaşmanın 9-cu maddəsində Zəngəzur dehliyinin açılması məsəlesi var.

Təessüf ki, Ermənistan Fransanın maraqlarının qurbanına çevrilərək bu anlaşmaya əməl etmək istəmir. Fransa Ermənistanın silahlanması üçün elindən gələni edərək, döyüş meydanında qələbə qazanmış, danışqlar masasında söz sahibi olan Azərbaycanın zamanını alır. Amma bütün bu sündüklərə baxmayıaraq biz ilahi ədalətin yənə de zəfer çalacaqına, 2025-ci ildə Zəngəzur məsəlesinin həll olacaqına inanırıq".

Ş.Ayrim əlavə edib ki, bölgədə Azərbaycan və Türkiyənin həmrəyliyi Türk Dövlətləri Təşkilatına da böyük bir güc verir: "Bu təşkilatın dəha də böyüməsi üçün biz de bacardığımız dəstəyi əsirgəmərik. Şimali Kipr Türk Respublikasının da çox ölkə tərəfinə tanınacağına şahidlilik edəcəyimizə inanıram. Biz çox pozitiv ruhdayıq".

Valideynlərini itirmiş uşaqlara birdəfəlik müavinət ödəniləcək

Valideynlərini itirmiş, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların təhsil üzrə təminatları dəyişir.

Adalet.az xəbər verir ki, bu, "Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" qanuna təklif edilən dəyişiklikdə əksinə tapıb.

Qüvvədə olan qanuna əsasən, valideynlərini itirmiş, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, habelə onların arasından olan şəxslər ümumi təhsil, peşə və orta ixtisas təhsili, ali təhsil müəssisələrini bitirdikləri zaman müvafiq icra hakimiyyəti orqanının təsdiq etdiyi qaydada mövsümi paltar və ayaqqabı, habelə respublika üzrə orta əmək haqqının iki mislindən az olmaqla birdəfəlik pul vesaiti ilə təmin olunurlar.

Layihəyə əsasən, təminat müəyyən-leşdirilən məbləğdə birdəfəlik müavinət formasında olacaq. Başqa sözlə, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, habelə

onların arasından olan şəxslər ümumi təhsil, peşə təhsili, orta ixtisas təhsili və ali təhsil müəssisələrini bitirdikləri zaman onlara müvafiq təhsil müəssisəsi tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə birdəfəlik müavinət ödəniləcək.

Birdəfəlik pul vesaitinin ödənilməsi zamanı respublika üzrə orta əmək haqqının hansı dövr üçün hesablanması

qeyd edilməyib. Təcrübədən məlum olduğu kimi orta əmək haqqı aylar və illər üzrə dəyişir. Eyni zamanda mövcud vəziyyətdə nəzərdə tutulmuş normativlər üzrə paltar və ayaqqabılardan sözügeden kateqoriyadan olan şəxslərin tələbatına, bunların əvəzine verilən pul kompensasiyasının isə qeyd olunan mövşümi geyim mehsullarının orta bazar qiymətinə adekvat olmaması bu təminat növlərinin praktiki cəhətdən aktual olmamasını şərtləndirir.

Qeyd olunanlara əsasən, daha effektiv səsi təminat principinin tətbiq edilməsi, qanunvericilikdə olan qeyri müəyyənlilik aradan qaldırılması, birdefəlik pul vesaitinin konkret məbləğdə ödənilməsi və bununla da vətəndaş məmənluğunu artırılması məqsədilə qanunda müvafiq dəyişiklik edilməsi ilə bağlı sözügedən layihə hazırlanır.

Rüstəm Hacıyev

İlk "qapaz" Ukraynaya dəyəcəkmi?..

Tramp ilk iş gündündə onlarla ferman imzaladı

ABŞ-in yeni prezidenti Donald Trampın inaqrasiya mərasimindəki çıxışı barədə məlumat vermişdi. Mərasimdən sonra, yeni prezent ilk iş gündündə Co Baydenin 78 qərarını ləğv edib.

Dörd il sonra, yenidən Oval kabinetə dönen Tramp, ABŞ-in xarici və daxili siyaseti ilə bağlı yeni icra aktlarını imzaladı. O, təbii ki, Rusiya-Ukrayna münaqişəsini də unutmadı və bir neçə bəyənətən çıxış etdi. Tramp, ilk növbədə, NATO tərəfdəşləri ilə müqayisədə, ABŞ-in Ukraynaya dəha çox vəsait xərclədiyini bildirdi: "Bu çox gülündür, bu münaqişə dəha çox avropalı tərəfdəşlərimizə aid olan məsələdir, bizm aramızda okean var, lakin biz Ukraynaya NATO-dan dəha çox - iki yüz milyard dollar artıq vəsait xərcləmişik".

Donald Tramp, digər ölkələr göstərilən yardımının 90 gün ərzində icrasının dayandırılması ilə bağlı ferman imzalayıb. O, bu qərarın, ayrılan vəsaitin məqsədə uyğun olub-olmamasının yoxlanılması ilə bağlı olduğunu bildirib. Beləliklə, ilk "qapaz", deyəsən Ukraynaya dəyəcək. Kiyev ən azı üç ay amerikadan yardım ala bilməyəcək. Tramp, hazırda Zelenskinin danışçıqlara başlamağa hazır olduğunu, Rusiya prezidenti ilə tezliklə baş tutacaq danışçılarından sonra isə, hərbi hərəkətlərin dayandırılması nümkün ola biəcəyini qeyd edib: "Biz məsələnin tez həll olunmasına çalışırıq. Biliyiniz, Ukrayna ilə Rusiya arasında heç bir halda müharibə başlamalıdır"...

Donald Trampın daxili siyasetinin əsas konsepsiysi - "Əsas Amerikadır" şəhərətrafında qurulacaq. Bu şəhər altında ABŞ-in suverenliyinin möhkəmləndirilməsi, ölkənin xaricdə maraqlarının irəli aparılması, həmçinin iqtisadi və hərbi liderliyin bərpa edilməsi planlarından ibarətdir.

Donald Trampın yeni fərmani ilə, ölkəsinin Beynəlxalq Səhiyyə Təşkilatından çıxması ilə bağlıdır: "Beynəlxalq Səhiyyə Təşkilatı bizi soyub, qarət edib, hamı Bileşmiş Şətərləri qarət edir. Bu hallar bir daha təkrarlanmayaçaq..."

Ağ Evin yeni sahibi, əvvəlki prezidentliyi dövründə də olduğu kimi, miqrasiya qanunvericiliyi ilə bağlı, bir sıra tədbirlər paketi qəbul edib. Donald Tramp, Co Baydenin administrasiyaya işə təyin etdiyi minden çox işçini, "Yenidən böyük Amerika yaratmalıyıq" prinsiplərinə uyğun gəlmədikləri üçün, tutduqları vəzifələrdən azad edəcək...

Bütün bunlarla yanaşı Donald Tramp, milyarder İlən Maksın rəhbərliyi edəcəyi, "Hökumətin effektif fealiyyəti Deoaramentinin" yaradılması ilə bağlı fərman imzaladı. Departament, bədcənin azaldılması məqsədiylə, "Büdcənin administrativ idarə olunması institutunu" yaratmayı ve 2026-ci ilin 4 iyul tarixinədək bunun həyata keçirilməsini təmin etməlidir: "Federal agentliyin səlahiyyətlərinin və saylarının ixtisara salınması, Respublikaçuların prioritet məqsədidir". İlən Maks qarşısına federal bədcənin iki trilyon dollar azaldılması məqsədi qoyub.

Yeni prezidentin bu qərarı, təbii ki, dövlət qulluqçılara etirazına səbəb olub. Ayrıq Kolumbiya ştatının federal dairə məhkəməsinə, departamentin fealiyyətinin qanunvericiliyi zidd olunması ilə bağlı üç işk daxil olub.

Bir sözə, artıq Donald Trampın qəbul etdiyi çoxsaylı fərmanlarının və qərarlarının ABŞ-in siyasi sisteminə necə təsir edəcəyi maraqla gözlənilir...

Arada Ukraynanı meydanda tək qoyub, "qapazaltı dövlətə" çevirməsələr yaxıldı...

Slovakianın Baş naziri: Türkiye-Rusiya-Ukrayna danışçılarına ev sahibliyi edə bilər

Türkiyə Rusiya ilə Ukrayna arasında danışçıqlara ev sahibliyi edə bilər.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Slovakianın Baş naziri Robert Fiço Ankarada Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birlikdə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

O, Türkiyənin proseslərdəki rolunu yüksək qiymətləndirdi.

Baş nazir, həmçinin əlavə edib ki, müharibənin hərbi yolu həlli yoxdur.

Qeyd edək ki, Rusiya ilə Ukrayna arasında genişmiqyaslı müharibə 2022-ci il fevralın 24-də başlayıb. ABŞ-nin yeni seçilmiş prezidenti Donald Tramp dəha əvvəl bildirib ki, o, müharibənin bu il başa çatması üçün çalışacaq. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski isə müharibənin cari ildə bitməsi üçün lazımlı olan hər şeyi edəcəyini söyləyib.

Böyük Britaniyadan vətəndaşlarına xəbərdarlıq: Azərbaycan sərhəddinə getməyin!

Böyük Britaniya öz vətəndaşlarına Ermənistan-Azərbaycan şərqi sərhədine

getməməyi tövsiyə edir.

Adalet.az xəbər verir ki, Böyük Britaniya öz vətə-

nəşalarına xəbərdarlıq edərək, onlara Ermənistan və Azərbaycanın şərqi sərhədindən 5 km məsafədə bütün səyahətlərdən çəkinməyi tövsiyə edib. Səbəb Ermənistanla Azərbaycan arasında gərgin sərhəd vəziyyətidir.

Məlumatı Armenia travel advice - GOV.UK saytında paylaşıb.

Qeyd edək ki, yanvarın 21-də müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə Quru Qoşunlarının əməliyyat müşaviri keçirilib. Xankəndi şəhərində keçirilen müşavirədə

nazir müavinləri, qoşun (qüvvə) növü komandanları, baş idarə, idarə, xidmət reisləri, Quru Qoşunlarının qərargahı və birlik komandırları iştirak ediblər.

Yəqin ki, bu tədbir ermənilər bərk həyəcanlandırib, yaxud da həyəcanlanmasalar belə, həyəcanın, təşvişin obrazını mükəmməl oynayaraq nəinki öz vətəndaşların, a eləcə də, ölkə ərazilərinin, qonaq, turist gələn xarici vətəndaşlara da bu yalançı, saxta həyəcan və təlaşı gerçək şekilde aşılıya biliblər.

Əntiqə Rəşid

Bu şəxslər 1500 manatadək cərimə ediləcək

Lisenziyanın dayandırılması və ləğvi üçün yeni əsas müyyənəşir.

Adalet.az xəbər verir ki, inzibati Xətalar Məcəlləsində, "Dövlət rüsumu haqqında" və "Lisenziyalar və icazələr haqqında" qanunlara təklif edilən dəyişikliklərə əksinə tapıb. Lisenziya sahibi tərəfindən Azərbaycan Respublikası qanunlarının tələblərinə və lisenziyanın şərtlərinə riayət edilməməsi hallarını aşkar edən nəzərət orqanı lisenziyanın dayandırılması və ləğvi üçün lisenziya və icazə verən orqanın təqdimat göndərməlidir. Təklif olunan düzelişən şəxslər lisenziya (icazə) sahibinin lisenziyə və icazə şərtlərinin pozulması hallarının aradan qaldırılmasına dair lisenziya və icazə verən orqanın, həmçinin müvafiq nəzarət orqanının göstərişlərini yerinə yetirməməsi (Qanunun 25.1.2-ci maddəsi) də belə təqdimatın verilməsi üçün əsas yaradacaq.

Layihəyə əsasən, bu tələblərin pozulmasına görə inzibati məsuliyyət də nəzərdə tutulacaq. Belə ki, qanunda nəzərdə tutulmuş fealiyyət növlərinin həyata keçirilməsi zamanı lisenziyanın sahibi tərəfindən qanunlara və lisenziyanın şərtlərinə riayət edilmədikdə və bu qanun ilə müəyyən edilən göstərişlər (lisenziya və icaza verən orqanın, həmçinin müvafiq nəzarət orqanının göstərişləri) yerinə yetirilmədikdə, nəzarət orqanı lisenziyanın dayandırılması və ləğvi üçün lisenziya verən orqanın əsaslıdır. Təqdimatın göndərilməməsinə görə vəzifəli şəxslər 1000 manatdan 1500 manatadək məbləğdə cərimə ediləcək.

Ermənistanla Rusiya arasında ticarət dövriyyəsi 12 milyard dolları ötüb

"Ermənistanla Rusiya arasında ticarət dövriyyəsi 12 milyard dolları ötüb".

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə dünən Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Moskvada erməni həmkarı Ararat Mirzoyanla görüşdən sonra metbuat konfransı zamanı bildirib: "Bir ayda bir milyard dollarlıq ticarət dövriyyəsinə sahib olmaq misli görünməmiş göstəricidir".

Nazir Lavrov onu da qeyd edib ki, Rusiya Ermənistan üçün əsas ticarət tərefəndaş olaraq qalır. O, həmçinin bildirib ki, Rusiya şirkətləri Ermənistanın dövlət büdcəsinə vergi ödəmələrinə görə birinci yerlərdədir və en böyük işəgötürənlər sırasındadır.

Üstəlik, Rusiya biznesi Ermənistanda genişləndirməkdə maraqlıdır. Rusiya XİN başçısı həmçinin bildirib ki, Moskva Ermənistan rəhbərliyinin Rusiya biznesine münasibətini yüksək qiymətləndirir. Onun sözlərinə görə, Alli çərçivəsində əməkdaşlıq ticarət dövriyyəsinin artmasına müsbət təsir göstərir. Statistika göstərir ki, Alli Ermənistan və Rusyanın sosial-iqtisadi inkişafının təməl daşlarından birinə, hazırlıq beynəlxalq vəziyyətin qeyri-sabitliyi və turbulentliyi şəraitində sabit iqtisadi inkişafın mühüm amilə çevrilib.

Qeyd edək ki, ötən ilin sonunda Rusiya və Ermənistən arasında İqtisadi Əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərərəsi Komisiyanın iclası zamanı Rusiya Federasiyası baş nazirinin müavini Aleksey Overçuk Rusyanın Ermənistənən əsas investorlarından biri olduğunu, sənaye layihəsinə investisiyaların 3,4 milyard dollara çatdığını bildirmişdi.

O hətta Ermənistənla Rusiya arasındaki ticarət dövriyyəsinin 16 milyard dollara çata biləcəyini də istisna etməmişdi.

Əntiqə Rəşid

Səxavət Məmməd

Atəşkəs uzunmüddətli ola bilməz...

İsraile Həmas arasındakı atəşkəs anlaşmasından sonra insanların ən çox düşündürən suallardan biri də hansı tərəfin qalib olmasınadır.

Bunun üçün tərəflərin qarşısına qoyduğu hədəflərə baxmaq lazımdır. İsrailin üç əsas hədəfi var idi:

1. Həması tamamilə yox etmək.
2. Həmasın əlindəki girovları keçirdiyi hərbi əməliyyatla geri qaytarmaq.

3 Qəzza zolağında Mahmud Abbas fason bir lider təbib, oyunaq hökumət formalasdırmaq.

Əməliyyatlar sırasında və nəticədə bunların heç birinə nail olunmadı.

Həmasın da müəyyən hədəfləri var idi.

1. İsrail türmələrindəki fələstinliləri azad etmək.
2. Müstəqil dövlətə çevriləmək.
3. Dünya tərəfindən onların haqqlarının tanınmasına nail olmaq.

Neticəyə baxdıqda terrorçu teşkilat kimi tanınan Həmas ABŞ, Qətər, Misir və İsrailin də iştirak etdiyi danişqlarda tərəf kimi çıxış etdi. Burda tərəf kimi çıxış etmək çox ənənlidir. Qarabağ müharibəsinə diqqət edin, ermənilərin və Ermənistən ən çox istədiyi şey "Dağlıq Qarabağ"ı tərəf kimi danışqlar prosesinə cəlb etmək idi, ancaq bu baş tutmadı. Hətta ilkin atəşkəs razılığında bu var idi, sadəcə Azərbaycan tərəfi prosesi elə idarə etdi ki, "Dağlıq Qarabağ" prosesdən kənarlaşdı. Terrorçu kimi tanınan Həmas artıq bir tərəfdir. Həmasın ən böyük uğuru bu oldu.

İsrail qalib gələ bilmədi. Nə sahədə buna nail oldu, nə də masada. Bunu əzi israillilərin münasibətdən görə bilərik. Həmasa da qalib deyə bilmərik, yuxarıda qeyd etdiyim uğurları 46 mindən çox insanın ölümü hesabına başa gəldi.

İsrail Həmasla toqquşmada həm hərbi, həm də maliyyə baxımından ağır sayıla biləcək itiklər verdi. Turizm çöküşü üzviyyətdədir. İsrail və yəhudü lobbisi bu itikləri geri qaytara biləcək gücdədir. Hesab edirəm ki, İsrailin ən böyük itkisi məzəlum, yaziq, qırğınlara məruz qalmış xalq mifinin dağılmış oldu. Artıq Holokost İsrailin fələstində töretdiyinin yanında müstələq bir şəxə dönmüş olur. Bundan əlavə insanlar bir şəyi də sorğulamağa başlayıblar - tarix boyu bu xalqı niyə tamamila qırmaq, məhv etmək istəyiblər?

Hesab edirəm ki, atəşkəs uzunmüddətli ola bilməz. Cünki problemin ana səbəbi həllini tapmayıb. Problemin ana səbəbi fələstinlilər düşünür ki, israillilər onların torpaqlarını işğal edib, orada dövlət qurublar. İsrail də düşünür ki, bu torpaqlar onlara məxsudur. Bu ideyalar uğrunda ölmək istəyən də, öldürmək istəyən də o coğrafiyada çoxdur. Ona görə də, o coğrafiyada atəşkəs nəfəs dərmək kimi bir şeydir.

Ekspert: Sual budur ki, mülki təyyarəni vurmaq əmrini kim verib?

Ötən il dekabrın 25-də Aktau yaxınlığında qəzaya uğrayan AZAL-in Bakıdan Qroznıya ucan sənişin təyyarəsi birmənəli olaraq Rusiyanın hava hücumundan müdafiə (HHM) sistemi tərəfindən vurulub. Bu gün birgə aşdırmanın əsas suallarından biri budur ki, mülki təyyarəyə atəş açmaq qararını kim verib və təyyarəni pilotuz uçuş aparıcı ilə necə sehv salmaq olardı?

Adəlet.az xəber verir ki, bunu "Report" a müsahibəsində Tətbiqi Etnosiyasi Araşdırımlar İnstitutunun direktoru Talqat Kaliyev deyib.

Kaliyev qeyd edib ki, hadisənin özü ilə bağlı araşdırma çox vaxt aparacaq, amma çox yaxında ilkin nəticələr açıqlanacaq. "Azərbaycan və Rusiya tərəfi prosesdə fəal iştirak edirlər. Qazaxıstanın vəzifəsi təhqiqatı koordinasiya etmək və qəzaya uğramış təyyarənin gövdəsinin bütün elementlərinin təhlükəsizliyini təmin etməkdir", - o bildirib.

O xatırladı ki, Rusiya təyyarənin HHM sistemi ilə vurulmasını inkar etmir. "Təyyarə vurulub, istənmədən olsa belə. Aydırındır ki, heç bir bədxah niyyət olmayıb. Sual budur ki, kim mülki təyyarəni PUA-dan ayıra bilməyib və kim sənişin təyyarəsinə atəş açmaq əmrini verib", - agentliyin mənbəsi bildirib.

"Qazaxıstan Aktau yaxınlığında baş vermiş aviaqəzanın təhqiqatını aparan beynəlxalq dövlət komissiyasının rəhbəri kimi özünü in peşəkar şəkildə və düzgün formada aparır. Bu, onun qərəzsizliyində və həyata keçirilən bütün fəaliyyətlərin şəffaflığında özünü göstərir", - Kaliyev bildirib.

Politoloq xatırladı ki, bunun əsas səbütü Qazaxıstanın "qara qutular" oxumaq üçün onları qəzaya uğramış "Embarrer" təyyarəsini istehsal edən Braziliyaya vermek qərarıdır. Səsyazilarının oxunmasına həm Azərbaycandan, həm də Rusiyadan nümayəndələr iştirak edir.

Vüqar Abbasov

Azadlığa gedən yol

Bugünlərde Avropa Xəber Agentliyində (European News Agency) "Azadlığa gedən yol" adlı yazım yayımlanıb. Yazida SSRİ-nin süqtundan, ittifaqa daxil olan respublikaların, həmçinin Azərbaycanın azadlığa gedən yolundan, 20 yanvar 1990 - ci il qırğınlarından vəs. bəhs edilir. Həmən yazını "Ədalət" in oxucuları ilə də bələşürəm.

Yaziya kecid linki:
https://www.european-news-agency.de/politik/the_road_to_freedome-90608

Müstəqillik və azadlıq adətən asanlıqla əldə olunmur. Keçmiş Sovet respublikaları da müstəqilliklərini mübarizəsiz əldə etmədilər.

... 1980-ci illərin sonları və 1990-ci illərin əvvələri dövrünün ən böyük imperiyalarından biri olan SSRİ-nin (Sovet Sosialist Respublikaları ittifaqi) süqutu ilə yadda qaldı. Nəhənglər yixilanda mütləq altında əzilənlər olur. SSRİ-nin süqutu zamanı da belə oldu. Öləke iqtisadi, siyasi və sosial baxımdan tamamilə dağılmış vəziyyətdə idi. İttifaqın müxtəlif yerlərində müstəqillik uğrunda səslər daha ucadan eşidilməyə başladı. Bundan narahat olan imperiya rəhbərliyi hər zamanki "parçala və hökm sür" siyasetini həyata keçirməyə çalışdı. Beləliklə, proseslər başladı.

... Qafqaz ölkələri - Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistan artıq imperianın çöküşünü hiss edirdi. Imperiya rəhbərliyi burada da vəziyyəti nəzarətdə saxlamış üçün xalqları bir-birinə qarşı qoymağa nail olur. Əzəli Azərbaycan torpaqları olan Qarabağda iğtişaşlar başladı. Şuşa şəhərindəki məşhur Topxana meşəsi ermənilər tərəfindən imperianın rəhbərliyi

1989-cu ilin yanvarında Vilnüs və Riga şəhərlərində sovet qoşunları dinc nümayişlərə qarşı güc tətbiq etdi, nəticədə onlarca insan həlak oldu. Bu hadisələr SSRİ-nin süqutunu sürətləndirdi və müttəfiq respublikaların müstəqillik rəhəkatlarını gücləndirdi.

1989-cu ilin dekabrında Azərbaycanın Naxçıvan bölgəsində SSRİ ilə İran arasındaki sərhəd dirəkləri, Şimali və Cənubi Azərbaycan arasındaki sərhəd dirəkləri dağıdıldı. Bu hadisələr artıq imperianın sonunun yaxınlaşdığını göstəridi.

... 1990-cu ilin yanvar ayında Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində vəziyyət gərgin idi. Sovet qo-

nanmış bir üsuldur. Adalet.az xəber verir ki, belə bir örnek bu günlərdə baş verdi. Suriyanın qəçmiş prezidenti Bəşər Əsəd və onun hökuməti Rusiyanın "Stroytransqaz" şirkəti ilə 2019-cu ilde investisiya müqaviləsi imzalamışdır. Müqavilə 49 il müddətinə nəzərdə tutulurdu.

Sənəddə Rusiya tərəfinin limanı idarə edəcəyi və onun modernləşdirilməsinə 500 milyon dollardan çox sərməyə qoyacaqı bildirilir. Suriyanın yeni hökuməti adıgedən investisiya müqaviləsini leğv edib. Məlumat-

sunlarının Azərbaycana gitməyi xəbərləri yayılmışdır. Şəhərin girişlərində insanlar barrikadalar qurmuşdur. Ancaq heç kəsin silah yox idi, hamı yalnız əllə idi. Kimse inanmirdi ki, imperiya ordusu - bir zamanlar "Vətən" hesab etdikləri (hüquqi baxımdan hełə vətənləri idi, amma artıq belə qəbul edilmirdi) - onlara silah qaldırırdı. Mən o vaxt 16 yaşındaydım. Kürdəxanı qəsəbəsində yaşadığımız yerde də barrikadalar qurmuşduq. Gecə-gündüz növbə ilə barrikadalarla dururdum. Yalın əllə imperiya ordusunu dayandıra biləcəyimizə inanırdı.

Yanvarın 19-da gərginlik zirvəyə çatdı. KQB-nin adamları sırvı vətəndaşlar kimi aramıza gəlir, bizi təhrif etməyə çalışırdılar. Daha sonra Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin nümayəndələri gəlib insanları dağlışmağa çağırırdı: "Ordunun emri var, qırğın olacaq" deyirdilər. Amma o dövrə kimi kim olduğu bəlli deyildi. Soyuq havada günlərlə qalmaq səhəhetimə pis təsir etmişdi, xəstələnmişdim, ona görə atamla birlikdə evə getdim. Gecənin bir aləmində maşın sığnalları səsinə oyandıq. Tükürpədiçi səsələr idi. Televizor açıq, işləmir. Daha sonra məlum oldu ki, KQB televiziya stansiyasının enerji blokunu partlatmış, insanları məlumatdan məhrum etmişdi.

Səhəri gün məlum oldu ki, ölkənin bir çox yerində, xüsusilə Bakıda qırğınlara qarşı müstəqillik rəhəkatının döñüş nöqtəsi oldu. 1990-ci ilin martında Estonia və Litva, may ayında isə Latviya müstəqilliklərini elan etdilər. SSRİ bu qərarları qəbul etmedi. 1991-ci ilin yanvarında Vilnüs və Riga şəhərlərində sovet qoşunları dinc nümayişlərə qarşı güc tətbiq etdi, nəticədə onlarca insan həlak oldu. Bu hadisələr SSRİ-nin süqutunu sürətləndirdi və müttəfiq respublikaların müstəqillik rəhəkatlarını gücləndirdi.

1989-cu ilin dekabrında Azərbaycanın Naxçıvan bölgəsində SSRİ ilə İran arasındaki sərhəd dirəkləri, Şimali və Cənubi Azərbaycan arasındaki sərhəd dirəkləri dağıdıldı. Bu hadisələr artıq imperianın sonunun yaxınlaşdığını göstəridi.

... 1990-cu ilin yanvar ayında Azərbaycanın pay-

taxtı Bakı şəhərində vəziyyət gərgin idi. Sovet qo-

may aylarında Pribaltika respublikaları - Estoniya, Latviya və Litva müstəqilliklərini elan etdilər. 1991-ci ilin 9 aprelində Gürcüstan, 21 sentyabrında Ermənistən, 18 oktyabrında isə Azərbaycan müstəqilliklərini elan etdilər. Digər müttəfiq respublikalar da eyni addımı atdırılar. 1991-ci ilin 25 dekabrında Mixail Qorbaçov istəfa verdi, 26 dekabrda isə Kreml üzərində SSRİ-nin qırmızı bayraqı endirildi və beləliklə SSRİ dağıldı.

SSRİ-nin son rəhbəri Mixail Qorbaçov Qərb ölkələrində rəğbətə xatırlanır, bu da başdüşünləndir. Onun SSRİ-nin süqutunu sürətləndirməkde böyük rolub, bu isə bir çox Qərb dövlətləri üçün faydalı idi. Məsələn, ikinci Dünya müharibəsindən sonra ikinci bölgələnmüş Almanıyanın birleşməsi Alman xalqının birhaqqı idi. Bu və digər oxşar səbəblərdən Qərbədə Qorbaçova rəğbət bəslənmesi başdüşünləndir. Amma onun köhnə Sovet xalqlarının qanını tökməsi də bir faktdır.

Məhz buna görə bu il Azərbaycan ictimaiyyəti Norveç Nobel Komitəsinin sədri cənab J?rgen Watne Fryndesə müraciət edərək, Qorbaçova verilmiş Nobel Sülh mükafatının geri alınmasını tələb edib. Fikrimcə, bunun baş verəcəyinə müraciət edənlər özləri də inanırlar, amma bunu etiraz forması kimi edirlər.

Bu il 20 Yanvar 1990-cı il Bakı qırğıının üstündən 34 il keçir. Bu müraciətlə Azərbaycan xalqı bir dəhə öz səsini dünyaya çatdırmağa çalışır.

Nikolo Makaviell "Hökmdar" əsərində yazır: "Keçmişdə qalmış azadlıqların xatırası heç vaxt ölməz." Beli, vaxtilə müstəqil olmuş, sonra Rusiya, daha sonra isə SSRİ tərəfindən işğal olunmuş xalqlar keçmiş azadlıqlarını unutmadılar. Qanları bahasına olsada, azadlıqlarını bərpə etdilər.

Nederland

məsələlərini müzakirə edir"-məlumatda deyilir.

Qeyd edək ki, Ermənistən ali rəhbərliyi yanvarın 20-də ABŞ Prezidenti Donald Trampin Vaşinqtonda keçirilən rəsmi anıdıcı mərasimine dəvət olunmaması Co Bayden hakimiyyətinin isarı ilə imzalanan sazışın Tram həkimiyəti tərəfindən önem daşılmayacağına bir işarədir. Yeri gəlmışkən rəsmi Trampin anıdıcı mərasimine Baş nazir Paşinyan, xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan və parlament sədri Alen Simonyan dəvət olunmasa da, əvəzində rəsmi dəvət olmasa da, Ermənistən sosial məsələlər naziri Narek Mkrtçyan tədbire qatılıb ki, erməni həyətsizliyinin sərhəd tanımadığını təsdiq edir.

Əntiqə Rəşid

Suriya Rusiya ilə 49 illik sazışı ləğv etdi: «Xartiya» ümidi dirdi?

ABŞ və Ermənistan arasındakı strateji tərəfdəşlik haqqında sazışın imzalanması hələ də müzakirə obyekti olaraq qalmaqdadır. Xüsusi, Ermənistan müxalifeti bu sazışı Ermənistanın intiharı kimi xarakterize edir. Bir çox siyasi yönümdə fealiyyəti olan ermənilər isə düşünür ki, bu sazışın keçmiş administrasiyanın getməsinə 11 qalmış imzalanması onun yeni administrasiya tərəfindən yenidən təsdiqlənəcəyinə inamı azaldır.

Əsildə ermənilərin belə düşünməye haqqı var. Çünkü bu si-

nanmış bir üsuldur. Adalet.az xəber verir ki, belə bir örnek bu günlərdə baş verdi. Suriyanın qəçmiş prezidenti Bəşər Əsəd və onun hökuməti Rusiyanın "Stroytransqaz" şirkəti ilə 2019-cu ilde investisiya müqaviləsi leğv edilib. Limanın fealiyyətindən əldə edilən bütün gelirlər Suriya dövlətinin xeyrinə istifadə olunacaq: Gözlənilir ki, Suriyanın yeni hökuməti limanın tam fealiyyətini bərpə etmək üçün işlər görecək.

Suriya həkimiyəti bəzi kət-qorıyalı məmənələr üçün rüsumlarının 60 faiz azaldılması, eləcə də köhnəlmış avadanlıqların temiri təsdiq edir.

ƏDALƏT •

24 yanvar 2025-ci il

Rusiya və İran Qafqazda yerləşən ABŞ-a yox, Türkiyəyə qarşı birləşir

Xəbər veriyimiz kimi, yanvarın 17-də Rusiya və İran prezidentləri Vladimir Putin və Məsud Pezəşkian arasında Moskvada görüş keçirilib və saziş imzalanıb. Hərəkəfli strateji əməkdaşlıq haqqında 47 bənddən ibarət sənəd ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrini əhatə edir. Rusiya və İran arasında strateji tərəfdəşliq sazişinə görə, tərəflərdən birinə hücum olarsa, onlardan heç biri təcavüzkarə yardım etməməlidir. Tərəflər görüş zamanı Cənubi Qafqazı da müzakirə ediblər.

Rəsmilər ne qədər desədə ki, bu hər iki ölkə üçün 2001-ci ildən qüvvədə olan müqaviləni əvəz edəcək hərəkəfli strateji əməkdaşlıq sazişidir. Amma başqa səbəblərin varlığı da bu sazişi gündəmə getirib. Yəqin ki, ikinci işləmələrə gelən bu oldu ki, hazırda Qafqaza, daha dəqiq Ermənistana yığılan Qərb və ABŞ ordusunun, xüsusen, ABŞ və Ermənistan arasında imzalanan strateji tərəfdəşliq haqqında xartiya hər iki ölkəni narahat etdiyi üçün bir araya gəlib. Bu da keçərli səbəbdür. Amma esil səbəb isə Qafqazda Türkiyənin güclənməsinin qarşısına hasar çəkməkdir, deşək yanılmarıq.

Çünki, hələ öten ilin martında ABŞ kəşfiyyatı Zəngəzur dəhlizli uğrunda müharibə ola biləcəyini istisna etmirdi. Dəhlizin açılmasını isə Azərbaycandan başqa Türkiyə de israrla tələb edir.

Bir çox politoloqlar İran və Rusyanın Türkiyəyə qarşı birləşdiyini iddiası gerçeyi yansırıd.

Məsələn, iranşunas Vardan Voskanyanın İran və Rusya arasında hərəkəfli strateji tərəfdəşliq saziş haqqında fikirlərini belədir:

"Aydındır ki, bu, müqavilədə qeyd olunmasa da, görüşdən sonra ve ya ondan əvvəl Cənubi Qafqaz problemi müzakirə olunub. Bu bölgədə yeni situasiya yaranıb,

Türkiyənin bölgəmizdə olması həm Rusiya, həm də İran tərəfinin maraqlarına uyğun deyil. Amma İran, Rusyanın Yaxın Şərqi, xüsusi dən Ukraynadakı müharibədə öz resurslarının həddindən artıq yüklenməsini de nəzəre alır".

Vardan Oskanyanın fikrincə, tərəflər Türkiyəni zərərsizləşdirməsərlər, o zaman Türkiyənin bölgəmizdə mövcudluğunu minimuma endirməye çalışacaqlar:

"Müvafiq olaraq, indi onlar Türkiyənin Cənubi Qafqazda olduğu reallıqda mövqə tutmağa çalışırlar. Bu o demək deyil ki, tərəflər Türkiyənin varlığı ile razılaşacaqlar və bu varlığı leğv etmek və ya azalt-

maq üçün cəhd etməyəcəklər". Türkiye mediasındaki xəbərlərə istinad etsək gediş etmesi heç de yalana bənzəmir. Beləki, İranın Türkiye əleyhinə İran və kurd hərbi-siyasi təşkilatı (PKK) Türkiye hərbi hədəflərinə qarşı istifadə üçün 1500 kamikadze pilotsuz uçan aparat tədarük ilə bağlı müqavilə imzalayıb.

Rusyanın Türkiyəyə nifreti hələ lap qedim zamanlardan var. Beleki Rusiya tarix boyu en çox mühəribəni türklərle aparıb.

Ötən il Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan IV Krim Platforması Sammitində yayımlanan videomüräciətində Krimin ilhaqını tanımadıqlarını və bu ərazinin Ukraynaya qaytarılmalı olduğunu bildirməsi isə Rusyanı dərindən yaralamışdı. Ümumiyyətə bir çox məsələ var ki, Rusyanın maraqları ilə Türkiyənin maraqları üst-üstə düşmür.

Odur ki, Rusya prezidenti Vladimir Putin yanvarın 17-də İranlı həmkarı Məsud Pezəşkianla damışqlardan sonra keçirdiyi mətbuat konfransında iki ölkə arasında qaz kəmərinin tikintisi layihəsini təsdiqleyib.

Onun sözlərinə görə, birinci mərhələdə tədarük 2 milyard kub-

metr təşkil edə bilər. Lakin sonra ilde 55 milyard kubmetrə qədər artırıla bilər.

Bu da Türkiyəyə axadan zərbə vurmağa çalışan İranın böyük bir dəstəkdir.

P.S. Yeri gəlmışkən, "İran İnternasional" nəşri Putinin Pezəşkianla görüşə bir saat gecidiyi bərədə məlumat yaymışdı. Xatırlayırsınızsa, Rusyanın dövlət telekanalı "Rossiya-1" Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Türk prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanı dəhlizdə gözlətməsinin kadrlarını yaydı. Məlum oldu ki, Putin Erdoğanı 1 dəqiqə 55 saniyə dəhlizdə gözlətdikdən sonra qəbul edib.

Bu isə o deməkdir ki, qarşısındakını alçaltmaq Putinin genetik vərdişidir və alçaltmağa çalışmışları onun üçün bir heçdir. Xırda bir maraq xatirinə həmin tərəfdəsi yerlə yeksan edə, onu istənilən sazişini mahv edə bilər.

Mərhum çəçen general Cöhrə Dudayev dediyi kimi, ruslarla imzalanan saziş suyun üzərinə yazılın söz kimidir.

Əntiqə Rəşid

Ermənilərdən yeni şəxslər: «ABŞ-in yeni vitse-prezidenti Civan Vanesyanın nəticəsidir»

Xəbər veriyimiz kimi, ötən gün Vaşinqtonda - Kapitoli binasında ABŞ-in yeni seçilmiş prezidenti Donald Tramp və vitse-prezidenti Ceyms Devid Vensin andığında mərasimi baş tutdu.

Adalet.az xəbər verir ki, JD Vance imzası ilə tanınan və hazırda ABŞ-in 50-ci vitse-prezidenti olan Ceyms Devid Vens ermənilərin sevinməsinə səbəb olub.

Beləki, politoloq Armen Alaverdiyanın sosial şəbəkə hesabında paylaşım edib. Paylaşımında yazıb: "Tanış olun... Cey Vens, ABŞ-in yeni seçilmiş vitse-prezidenti və bəlkə də gelecek prezidenti! Ata tərəfdən bilinməyən, lakin kökləri erməni olan... ana tərəfdən... nənəsi tərəfindən böyüdü.

Həmin qadının babası Vandan mühacirət edib ABŞ-a köçmüştür. Civan Vanesyanın və onun şərəfinə nəvəsinin adını Civan Vanesyan qoyub".

Təsəvvür edin, bu xəste toplumun nümayəndəsi olan Armen Alaverdiyan iddia edir ki, 40 yaşlı vitse-prezident ana tərəfdən ermənidir. Vansın anası yox, nənesi yox, nənesinin babası mütləq erməni imiş. Adı da Civan, soyadı da Vanesyan... Görəsən belə məlumatları bu xəste "böyük ermənistən" xülyası ilə yazılın kitabın neçənci səhifəsində götürüb?

Əslində Ceyms Devid Vens kimdir?

Amma Armen Alaverdiyanın iddiası üzrə Devid Vens vikipedik məlumatlarında belə bir müddəaya rastlanmayıb. Beləki, amerikalı si-

yasətçi, yazıçı, vəkil D. Vens 2 avqust 1984-cü ilde Midltonda (Ohio) anadan olub.

Dəniz Piyadaları veteranı və Respublikaçılar Partiyasının üzvü olan, 2023-2025-ci illərdə ABŞ Senatında Ohayo ştatını təmsil edən 40 yaşlı Vens şotland-irländ əsillidir. Ona doğulanda Ceyms Devid Bouman adı verilib. Valideynləri o uşaq ikən boşanıblar. Bouman anasının üçüncü eşi Bob Hamel tərəfindən övladlılığı götürülüb.

Sonra anası Devidi qorumaq üçün onun atasının adını və soyadını doğum haqda kağızdan silərək adını James David Hamel olaraq dəyişdi.

Buna görə də Vens uşaqlıq ləqəbini JD saxlayıb. Vens uşaqlığının yoxsulluq və zorakılıqlar içərisində keçdiyini, anasının isə narkomaniya düşər olduğunu etiraf edib. Bunun üçün bacısı Lindsi ilə, ana nənə və babaları, Ceyms və Bonnie Venslər tərəfindən böyüdüllər.

17 yaşında Vens ilk işinə yerlərəq mağazası olan Dillman Foods-da kassir kimi başladı. 2003-cü ilde Middleton Liseyini bitirdikdən sonra, Birleşmiş Ştatların Deniz Piyadaları Korpusuna daxil oldu, burada 2-ci Dəniz Təyyarələri Qanadında hərbi jurnalist kimi xidmət etdi.

Dörd illik hərbi xidməti zamanı o, 2005-ci ilde İraqa altı ay qeyri-döyüş rolunda göndərilib, məqalelər yazıb və fotoskilər çekib. O, burda kapral rütbəsi qazandı və onun təltiflərinə Dəniz Qoşunları-

nin Yaxşı Davranış Medali və Hərbi Dəniz Qüvvələri və Dəniz Qoşunlarının Nailiyət Medali daxildir.

2009-cu ilde Ohayo Dövlət Universitetin bitirib, siyasi elmlər və felsəfə ixtisasları üzrə incəsənət Bakalavr dərəcəsi ilə fərqlənmə dərəcəsi alıb.

Vens daha sonra Yale Hüquq Məktəbində oxudu, burada o, Kanada parlamentinin gelecek Mühəfizəkar üzvü oldu.

tolikliyə keçib. Ele həmin ilde Vens, tanınmış amerikalı iş adamı və investor Peter Tilə məxsus olan "Mithril Capital" firmasında işə dəzəlib. Vens orada bir il işləyib, sonra Ohayoya qayıdır və alkoholizm, narkomaniya və digər asılılıqlardan əziyyət çəkən insanlara kömək etmək məqsədi daşıyan "Our Ohio Renewal" adlı qeyri-kommersiya təşkilatını təsis edib. Maliyyə çatışmazlığı səbəbindən o, cəmi iki ildən sonra təşkilati bağlamaq məcburiyyətində qalıb.

2021-ci ilin iyulunda Respublikaçılar Partiyasının qurultaylarından birində Vens Ohayodan ABŞ Senatına namizəd olmaq planlarını açıqlayıb.

Onun namizədiyini Donald Trampın özü dəstəkləyib, seçki kampaniyasının əsas sponsoru Vensin keçmiş rəhbəri, investor Peter Til olub və bu məqsədlər üçün 10 milyon dollar ayırib və Vens senator seçilib.

Mediada yazılınlara inansaq 2016-cı ilde Vance keçmiş hüquq fakültəsində təhsil alarkən otaq yoldaşına şəxsi mesajında yazmışdı:

"Mən Trampın Nikson kimi o qədər də pis olmayan (və hətta faydalı ola biləcək) rüsvayı bir dəlik olduğunu düşünürəm. O, Amerikanın Hitleridir".

Yəqin ki, vəzifə pillələrini qaldıqla, dövlətdə istədiyi yolda irəliləmək üçün bu tip fikirləndən imtina edərək Trampa daha yaxın olub.

Ə. Aslan

Faiq QISMETOGLU
faiqqismetoglu@box.az

Sənin neçə evin var?!

Bir dəfə çox imkanlı dostum minimle görüşəndə söruşdü: - Sənin neçə evin var? Sözün düzü, onun bu sualından tutuldum. Dedi ki, düzün danışım, yoxsa?..

Əlbəttə, düzün desən, yaxşı olar. Mən də düzün dedim: - Əslinə qalandan bir mənzilim var! O da Yeni Güneşlidə. Özü də o evi mən almamışam, hal! Ötən əsrin 80-ci illərində həyat yoldaşım Bakı Şəhər Kooperativ İdarəsindən alıb.

Dostum bir anlıq fikrə getdi: - Mən də elə bilirom, üç-dörd yerde evin var. Axi varlı kişinin oğlusun, üstəlik də 35 ildir ki, yaxşı yerde işləyirsən və görürəm ki, heç maşının da yoxdur.

Onun sualına cavab olaraq "Atam varlı adam olub, amma Allaha and olsun ki, onun var-dövlətində görmüm olmayıb. Hələ rəhmetlik atam mənə tələbə olanda ev almaq isteyirdi. Dedi ki, istəmirəm. Bunu yaxın qohumlarım və dostlarım yaxşı bilir və atamdan mənə qalan yeganə var-dövlət iki metr uzunu, bir metr də eni olan Gəncə xalçasıdır. Və bir de onun verdiyi təbiye, mədəniyyətdir. Məncə, bundan böyük var-dövlət ola bilməz!"

Cavabım dostuma ləzzət elədi! Sonra da dil-ləndi:

- Halal olsun sənə, ata malına arxayı olmamışan, elə buna görə də Faiq Oismətoğlu olmusan. Hamı deyir ki, sən tələbəlik illərində özünü elə sadə aparmışan ki, heç kim bilməyib ki, varlı kişinin oğlusun!

Cox təsəuf ki, indi adamlara istedadına, savadına və əxlaqına görə yox, maşınına, evinə, vəzifəsinə və puluna görə qiymət verirlər. Belə bir atalar sözü yadına düşür: "Dəryaca ağlin olsa, kasib olsan gülərlər". Kasib danişanda ağızından qızıl tökülsə də, ona əhəmiyyət verməzler, amma vəzifəli, pullu adam danişsa, ağızından zəher tökülsə də baldır və kişinin oğlu qızıl xirdalayır deyəcəklər!

Istənilən xeyir-şərə gedəndə sənin üst-başına və gəldiyin maşına baxıb münasibət göstərirlər! Təessüf, min təessüf!!! Əsas məsələ var-dövlət, vəzifə, ev, maşın deyil...

Əsas məsələ istedad, savad, əxlaq, ədalət və insanlıqdır! O sadaladığım mülklər bizim deyil, Allahındır. Biziñ olan yaxşı və pis əməllərimizdir. Və Tanrıñın yanına var-dövlətimizə yox, əməllərimizlə gedəcəyik! On evin olub, narahat yaşayana kimi, bir evin olub, rahat yaşamaq daha gözəldir! Allah-Təala Süleyman Peyğəmbərə həm Peyğəmbərlik, həm də padşahlıq qismət eləmişdi. Üstəlik də ona 750 il ömrə vermişdi. Süleyman Peyğəmbərə qalmayan dünya, görəsən, indi kime qalacaq???

Qrip tügýyan edir...

Artıq qış gələndən, həvalar soyuyandan müxtəlif virusların inkişaf üçün münbit şərait yaranıb.

Təbii ki, qışda xəsteliklərin yayılması daha çox tehlükə törədir. İnsanlar isə bir-mənalı olaraq bu cür xəsteliklərə biganə yanaşır, özlərini qorumurlar. Indi də mənşəyi bilinən və bilməyen müxtəlif qrip virusları tügýyan edir. Kəskin respirator virus aydırıcı ki, insanların səhəhetində daha ciddi problemlər yaradır. Bu xəstelik həkimlərin deyinə göra, üç gün yüksək harəratla keçir, hətta temperatur 42 dərəcəyə qədər yüksər.

Aydındır ki, belə bir durumda xəstələr mütləq həkimə müraciət etməlidir. Yaxud da ev şəraitində müalicə olunmalı, insanlarla ünsiyyətdə çəkinməlidirlər. Əger insanlar vaxtında müalicə olunmazsa, bunun sonradan ağır fəsadları ola bilər. Yəni sətəcəm olmaq təhlükəsi mövcuddur. Artıq ölkəmizdə iki usaq yüksək hərərətdən ölüb. Çox təessüf ki, bu tehlükeli xəsteliklə bağlı əhali yetərinə maarifləndirilmir. Televiziya kanalları hər cür seviyyəsiz verilişlərə vaxt ayırmış, amma insanların maariflənməsinə bir süjet belə yardım etmir. Reklam olunan həkimlərdən savayı, xəstəliyin tügýyan etdiyi günlərdə, savadlı həkimləri televiziyalara dəvət etmirlər ki, onlar insanların xəsteliklərdən qorunması ilə bağlı məsləhət versinlər. Xəste olan insanlar metroda, avtobusda maska taxmir, hətta asqranda belə əlləri ilə ağızını tutmur. Burdan belə bir nəticə çıxır ki, həla bu virus çox yayılacaq. Risk qrupuna daxil olanlar və uşaqların özlərini qorumaqdan başqa çıxış yolları qalmır.

Bu çıxış yollarından biri də belə insanların qripə qarşı peyvənd edilməsidir. Çünkü xronik xəstəliyi olan insanlar peyvənd olunanda ya qripe tutulmur, ya da tutulsalar, yüngül keçirir! Beləliklə, soyuq havalar davam etdirikcə, qrip də bizdən el çəkməyəcək. Bundan xilas olmağın yeganə yolu isə sanitari-gigiyenik qaydalarla əməl etmək, kütəvi yerlərdə, metroda, avtobusda olarkən maska taxmaqdır!!!

EMİL FAİQOĞLU

ƏDALƏT •

24 yanvar 2025-ci il

Yol polisi ağır vəziyyətdə olan qadın sürücünü vaxtında xəstəxanaya çatdırdı

Yanvarın 19-da Bakı-Quba avtomobil yoluñun Yol Patrul Xidməti Alayıının birinci tağımanın stationar postunda özünü pis hiss edən xanım sürücü avtomobili saxlayaraq orda xidmət aparan yol polisi əməkdaşlarından kömək isteyib.

Birinci tağımanın əməkdaşları, polis baş leytenantı Vasif Mirzəyev və polis baş serjantı Şükür İsgəndərov qan təzyiqi qalxmış qadını YP 99-994 nömrəli xidməti avtomobile əyləşdirərək Sumqayıt Şəhər Təcili Tibbi Yardım xəstəxanasına çatdırıblar. Yol polisi əməkdaşları onu xərəkət palataya qəder aparıb və son ana qədər xəstənin yanında olublar.

Həkimlər onu müayinə edib, təzyiqin ölçüb lazımi tibbi müdaxiləni vaxtında həyata keçiriblər və bundan sonra xəste özünü yaxşı hiss edib, evinə yola salınıb. Xəstənin həyat yoldaşı Nəriman Abbasov həyat yoldaşına göstərdiyi köməkliyə görə, hər iki yol polisinə təşəkkür etmək yanaşı, Daxili İşlər Naziri, general - polkovnik cənab Vilayət Eyyazova və Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin reisi, general-major cənab Ramiz Zeynalova öz təşəkkürünü bildirir.

O deyir ki, mənim həyat yoldaşımı yol polisləri vaxtında xəstəxanaya çatdırmasayı, çətin ki, həkimlər onu sağalda bilərdilər. Biz xalqına belə sevgi ilə yanaşan və ona gömek edən polislərimizlə fərqli edirik və deyirik: Allah Azərbaycan Polisini qorusun!

Çörək adama qənim olar...

Deyirlər, çörək "Quran" dan irəlidir! Amma bu fikirlə də razılaşmaq olmaz.

An azından ona görə ki, çörək də, müqəddəsdir, "Quran" da. Deməli, hər iki si bizim üçün doğmadır və biri o birindən üstün deyil. İndi keçək əsas məsələyə. Yəni çörəyə münasibət! Çörək yere düşəndə onu öpüb, gözümüzün üstünə qoymuşuq. İkinci Dünya müharibəsində bir parça çörəyə görə, milyonlarla insan açıdan ölüb.

Amma bu çoxlara dərs olmayıb. Çünkü bu gün tonlarla çörək zibil qutularının yanına atılır, ya da "telefon" torbalara yığılib hara gəldi atılır! Əksər insanlar bu gün çörəkdən qənaətə istifadə etmirlər. Gedin, zibil qutularının yanına baxın görün nə qədər çörək atılıb. Vallah, belə adamlara çörək gecət qənim olacaq! Qardaşlar, Allahdan qorxun və çörəyə belə pis münasibət bəsləməyin! Axi, onun bir tikəsi üçün bu gün müharibə gedən ölkələrdə açıdan ölen insanlar var! Ona görə də, gelin, çörəyi öpək və gözümüz üstündə saxlayaq!

Qar yağsa...

Adətdən qış mövsümündə bizim ölkədə qar bir qədər çox yağmur və yağanda da insanlar sevincindən paşaqların göye atırlar.

Sinoptiklərin verdiyi məlumat görə yanvarın 20- dən sonra ölkəmizdə qar yağacaq. Amma bizim ölkəmizə qar sevincdən çox çətinliklər yaradır. Bunları bir-bir sadalayıb oxucularımız yormaq istəmirik. Qarın yaratdığı problemlərdən biri də nəqliyyat vasitələri ilə bağlıdır. Çünkü soyuq havalarda qar yağında yollar buz bağlayır, sürüşken olur və qəzalar baş verir. Ona görə də belə çətin hava şəraitinə hər bir sürücü hazır olmalıdır! Bakı-Şamaxı- Ağsu avtomobil yoluñda da qar yağanda nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti çətinləşir.

Bu barədə biz Yol Patrul Xidməti Alayıının üçüncü tağımı ilə əlaqə saxladıq. Tağım komandırı Yrfət Şükürov bildirdi ki, bizim əməkdaşlarımız həmişə çətin hava şəraitinə hazır olub. Qar yağanda və yollar buz bağlayanda hərəkətin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün qabaqlayıcı tədbirlər görülür. Yəni yollar Yol İstismar İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən texnikalar qardan təmizlənir və yola qum qarşıq düz sepilir. Bu işdə yol polisi də onlara yaxından kömək edir.

Bununla yanaşı, çətin havada müxtəlif nəqliyyat vasitələrinin sürücüləri stasionar postlarda saxlanılır, onlar maarifləndirilir və lazımi köməklik göstərilir! Hərəkət çətinləşdirən yerlərə isə əlavə naryad göndərirk. Heç şübhəsiz, qar yağanda və nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti çətinləşəndə sürücülər yol hərəkəti qaydalarına daha məsuliyyətə yanaşmalı, hava şəraitinə uyğun sürət heddi seçmeli, ara məsafəsi saxlamalı, avtomobil texniki cəhətdən saz olmalı, qış təkerlərindən istifadə olunmalı və qəza işqlarından istifadə etməlidirlər! Göründüyü kimi, qar yağanda avtomobiləri təhlükəsiz idarə etmək üçün yol polisinin tövsiyələrinə sürücülər birmənalı olaraq eməl etməlidirlər!!!

Qapını hər adama açmayın

Hər qapı döyenə qapı açmaq olarmı? Təbii ki, olmaz! Ona görə olmaz ki, bilmirsən, o, qapı döyen kimdir və nə məqsədə sənin qapını döyür.

Xüsusişdə Bakıda və respublikamızın digər böyük şəhərlərində insanlar daha diqqətli olmalıdır. Ən çox oğurluq cinayətini həyata keçirmək istəyən kriminal elementlər qapını döyərkən müxtəlif xidmət sahələrinin adından istifadə edirlər; ya deyirlər işq idarəsindən gelmişik, ya deyirlər, qaz idarəsindən gelmişik, ya da deyirlər su idarəsindən gelmişik. İnsanlar da onların dediklərinə inanır və qapını açırlar. Görürər ki, gələn deyilən xidmət sahəsindən deyil, bıçağı onun boğazına direyən cinayətkardır. Bir dəfə bizim tanıdığımız adamlardan birinin başına belə bir hadisə gəlib. O, qapını döyenə qapı açıb. Sonra da görüb ki, bu adam oğurudur.

Qişqırıb haray salıb, qonşular köməyə gəlib və oğru görüb ki, yaxalanacaq qəçib aradan çıxıb. Ona görə də əhalinin bu sahədə də maariflənməsinə böyük ehtiyac var. Polis də dəfələrə vətəndaşlara bildirib ki, hər adama qapı açmayın. Yaşayış yerlərində, binalarda kameraların quraşdırılması bu qəbildən olan cinayətlərin azalmasına səbəb olub. Deməli, insanlar da bir qədər diqqətli olmalı, hər qapı döyenə qapı açmamalıdır. Tanımadığınız adama qapı açarsınız, sonra başınız ağrıyar!

Yazıq Maştəğa camaati...

Bakının qəsəbələrinə hərəkət edən avtobusların çoxu fiziki və mənəvi cəhətdən qocalıb.

Yeni el dilində demiş olsaq, istismar müddətin bitirib. Və bundan da en çox əziyyət çəkən yazıq Maştəğa camaati olur. Bilirsiniz niyə?! Cünki onlar hər gün bu köhnə avtobuslara mənzil başına getməlidirlər! Belə marşrutlardan biri de 131 nömrəli avtobuslardır. Bugündə yolum Maştəğaya düşmüşdü və elə oldu ki, həmin avtobusdan birine əylişməli oldum. Hava da soyuq idi. İçəri daxil olan kimi bir boş yer tapıb, oturdum. Və dəqiqə hiss etdim ki, avtobusun istilik sistemi işləmir. Cünki salonu biz kimi idi.

Üstəlik də oturacaqlar sıniq-salxaq və həddindən artıq cirklı vəziyyətdə idi. Hələ bu da hamısı deyil. Belə ki, avtobuslar dayanacaq çox gec gəlir. Təbii ki, belə bir natəmiz və sıniq-salxaq avtobuslarda qəsəbəyə gedib-gelmək hər bir səninişdən möhkəm əsəb və dözüm tələb edir. Yazıq Maştəğa camaati bu soyuq qış günlərində mənzil başına bu avtobusla necə gedirlər?! Hər halda, adiyatı qurumlara bu barədə ciddi düşünməli, sənisişlərin problemlərini vaxtında həll etməlidir!

Şəbnəm Tovuzlu Fikrət Əmirovu tanımı...

Şəbnəm

Tovuzlu

Fikrət

Əmirovu

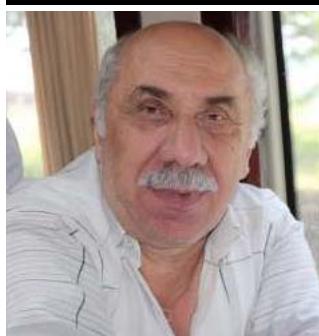
tanımı...

Özel televiziya kanalları bu gün en çox sənətkarları deyil, toy müğənnilərini təbliğ edir. Onlar pul pula görə, Azərbaycan mədəniyyətini məhv etməyə belə hazırlırdılar.

Bir neçə gün bundan əvvəl Xəzər TV- də efirə gedən "Həmin Zaur" veriləndən Şəbnəm Tovuzlu şəkiləri gösterilən Fikrət Əmirovu, Musa Yaqubu, Dədə Süleymani, Sabir Mirzəyevi tanımadı. Və özünün bir daha savadlılığı göstərdi. Orta məktəbi bitirib və ali təhsili olmayan toy müğənnisindən elə bunu da gözləmək olardı. Oxuyanda qışqırı, danişanda heç kime aman verməyən Şəbnəm Tovuzlu kimi toy müğənnilərini pul hesabına reklam edənlər, klassik sənətkarlarımözdən salırlar. Nədənə, əfsuslar olun sun ki, özel televiziya kanalları belə bir yol tutub.

İki gündən bir (bəzən hər gün) efirə çıxarılan və meydanı suyanan Şəbnəm Tovuzlu deyən yoxdur ki, heç olmasa, başqa savadın olmasa da musiqi savadını artır. Ağızını açan kimi evlərinin sayından, atasına maşın bağışlanmasından danişır. Heç dünyaşörətli sənətkar Zeynəb Xanlarova bir dəfə olsun belə evindən, maşınından və var-dövlətindən danişmadı. Və ona görə də o, Zeynəb Xanlarovadır, bu da Şəbnəm Tovuzlu!!!

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

Bitməyən suallar

Özümdən özümə

Yəqin ki, hər kəsin həyatında elə bir məqam olur ki, o, özü özüylə danişmağı, özü özünə suallar verməyi seçim edir. Çünkü o səhbəti, o sualları başqa bir Allah bəndəsinə ünvanlamışdır. Kimlərinse bilmədiyini və bilmələri məsləhət olmayan fikirləri onlara çatdırmaqdır. Təbii ki, bu da özəl həyatın qəbahətidir. Ona görə də insan daha çox özü ilə danişmağa, sualların cavabını özündə tapmağa çalışır. Hətta cavabları tapmayanda belə kiminsə qarşısında sınızır, əyilmir. Onun durumunu özü və Allah bilir. Onsuzda Allahdan heç nə gizlətmək mümkün deyil və buna cəhd edən də yumşaq desək, ağılsız adamdı...

Mən həyat adlı bu səhnədə gördüm, eşitdiyim, iştirakçıı olduğum bütün məqamları hər gün yaddaş süzgəcimdən keçirirəm. Bu da səbəbsiz deyil. Çünkü olanlar və olacaqlar arasında uzun bir yol var. O yolu gedərkən yaddaş adəmin köməyinə çatır. Nəyi, harda, necə gördüğünü, nəyi, harda necə yaşadığını məhz yaddaş sənə xatırladır, onun müqayisəsi də növbəti addıma - yəni yolun davamına tekan verir və beləcə yol uzandıqca sən də tərəddüsüz və inamlı şəkildə addımlayırsan. Bilirsən ki, düz yoldasan... bilirsən ki, ona doğru gedirsən... və hətta ümidişən ki, o da səni gözləyir...

Qoşub məni karvana yol, köçər yol
Dügün düşüb bəbəyimdə neçə, yol...
Gözü bağlı yol ölçüram, gecə, yol -
Mən hələ ki, solu tutub, gedirəm...

Təndiğim ilk naxışdı ağ, qara
Ləpir salır ayaqlarım ağ qara!
Könül verən kimdi, mən tək ağlara -
Mən həmən o, yolu tutub, gedirəm!

Dünya düşüb, damcı kimi gözümən
Ona görə qəlbim qırış, gözüm nəm!..
Sevənim küsdürmüşəm özümən -
"Ah" yükümü dolu tutub, gedirəm!..

Dağı aşmaq həm çətindi, həm asan
Əbülfətə el çatmayan səmasan"
Ürəyimi elə qoydun dəmə sən -
Hələ də o, yolu tutub, gedirəm!

İndi bu girişdən sonra sualları sərgiləyirəm özüm üçün. İlk sual sadə və heç kimi təəccübləndirməyən sualdı. Yəni özüm-özümən soruşram ki, mən kiməm? Bir anlıq susuram və sizin nə fikirləşdiyinizi təxmin etsəm də özüm yaxşı biliram ki, mən Allahın bir bəndəsi və bu dünyada da olub-olmamağımla heç nəyi dəyişməyən varlıqam. Bir az da özümü qiymətə mindirmək istə-

səm, onda bunları da əlavə edərəm ki, qələm əhli ... bir xeyli kitabın müəllifi və nəhayət bir ailənin sahibi. Cavab qısa, yiğcam, amma sual əslində bu cavabdan çox böyükdü. Çünkü o cavabda məni yaşıdan, məni var edən bir sevginin etirafı var, amma edildi.

Mən birçə Allaha bəlli olan gerçəyi həmin cavabda dilimə gətirdim. Demədim ki, mən əslində bir sevgi dəlisiyəm. Bugünün ən böyük sevdalısıyam. Çünkü bunu kiməsə demək olmaz. Eşidən ya sənə güller, ya dəli sayar, ya da mübahisə yaranar. O mübahisənin də kökündə

... Demə ki, qayıtmaz həmən yuxular "Qırxında öyrənən" ... boyat məsəldi... Adam neçə dəfə - günde yixilar - Sevgim mənim üçün məndən əzəldi!

Gördünüz mü, bu cavabı siz yəqin ki, ağıliniza getirməmişdiniz, təxmin etməmişdiniz. Çünkü o cavab mənə bəlli idi. Və onu faş etmək, hər kəse çatdırmaq ən yanlış qərarlardan biridir. Ona görə də mən o cavabı özümə le yaşadır, özümlə hər yerə daşıyıram. Onu da birçə Allah bilir. Sizin bilməyiniz həmin o sevgi ilahəsinə qısqanlıq yarada bilər, sayqısızlıq ola bilər. Hətta kimlərə daha deyilmesi, yazılıması münasib sayılmayı fikirləri də ağıldan keçirə bilər. Deməli, bu sualın mənə bəlli olan cavabını dilə getirməməkdə mən haqlıyam və həm də ona görə haqlıyam ki, bu sevgi haqdan gəlib.

Öz içimdə yol ölçürəm -uzun yol ,
Nələr gördü bu illərdə özün, yol?!.
Bu məqamda .sənə deyim düzün, yol -
Bu dünyani lap balaca görürəm...

Səs atıram daşa dəyib, qayıdır
Əl uzanır başa dəyib qayıdır...
İl dolanıb ,yaşa dəyib qayıdır -
Bu dünyani mən balaca görürəm!..

Söz mənzili göz mənzilin adlayır ,
Gün haftəni, ay da illi qatlayın!..
Vədəsində tumurcuqlar çatlayın -
Bu dünyani mən balaca görürəm!..

Mənasını səndə tapır ömür -gün,
Gah köz olur, eh gahdaki kömür, gün!
Əbülfət, sən SEVGİ boyda görürün -
Mən dünyani lap balaca görürəm!

Keçək ikinci suala. Bəs sən kimsən? Bu sualın da cavabı zənnimcə hamının bildiyi şəkil də deməyə ehtiyac yoxdu. Amma deyə bilərəm ki, sən də adı bir Allah bəndəsi. Bir ailənin üzvü, bir elin-obanın sadə ağılı başında olan, dünyası özünə bəlli bir varlıqsan. Təbii ki, bu cavabi hamı bilir və heç kim də bundan təcəcübənlənmir. Amma mən və Allah bilirik ki, sən Yer üzündə bir sevgi ilahəsi...bir məlek...sən...bir gözəllik simvolusun...bir ümid işığısan...bir ağılı başdan, ürəyi ruh, candan alan varlıqsan. Sən məni pərvanə edən, həm də şəm əvəzinə yanğıran odsan, alovsan. Bütünlükə sən Leylidən böyük Leylisən...Leylidən gözəl Leylisən.

Mənim yuxularım yaşadıqlarım -
Anlarım gecəmə yuxu tek gəlir...
Özümlə hər yera daşıdıqlarım -
Gecəmə yorulmuş duygù tek gəlir...

Qaçır incik kimi fikrim özümən
Daşlanan oyuq tek yaralanıram...
Səssizcə düşürəm mən öz gözümən -
Yalnız cümlə kimi qaralanıram...

Dodaqdan qopammir titrəyen səsim
Alınında buglanır budzan soyuq tər...
Yuxum da gəlmir ki, əlimi kəsim -
Duz basım, deyimki, gecikir səhər!..

Bax onda mən bir daha əmin oluram ki, özüma verdiyim sual ların sizə heç dəxli yoxdur və bu sualların davamını da elə nöqtələrlə tamamlamaq daha doğru olardı. Axi mən özüm-özümən danışıram. Bəs sən necə? Danışısanmı mənimlə? Sualların varmı mənə? Dinləyirəm. Səs at mənə.

Mən onu düz
30 il bundan
öncə tanıdım

Cox zəhmi bir görkəmi var idi. İlyas İsmayılov adı və familiyası sanki onun həm də tərcüməyi-hali idi. İlk dəfə idi ki, tələba olaraq biz onu yaxından görürük, mühazirələrini çox böyük heyranlıqla dinləyirdik. Qısa zamanda İlyas İsmayılovu vəzifə borcunu ləyaqətlə yerinə yetirən, möhkəm iradəyə malik olan bir hüquqşunas kimi tanıdıq. Republika prokuroru, ədliyyə naziri olmuş belə bir mükəmməl və hərtərəfli adamın mühazirəsini dinləmək bizi yuxu kimi gəlirdi. Məğrur duruşu ilə auditoriyaya daxil olanda hər kəs onun görkəminə, addımlarına maraqla baxırdı. O, bütün gözəl keyfiyyətləri ilə bizi şəxsi nümunə oldu. Səmimi deyirəm, bizim də belə bir müəllim olmaq istəyi keçirdi ürəyimzdən. Zamanla o istəyin uğrunda mübarizə apardıq və bir pedaqoq kimi müəllim adını bu gün də her şeydən uca tutmağa çalışdıq.

İllər keçdi, doğma, əziz müəllimizi heç zaman unutmadıq. Zaman ayırb götürürdük, təcrübəsindən faydalanırdıq, maraqlı söhbətləri ilə bizi zənginləşdirirdi. Səməd Vurğun-dan, Hüseyin Cavidən maraqlı söhbətlər edir, onların şeirlərini təhlil edirdi. Zəng vurub halını soruşanda, deyirdi ki, yaxşıyam, qoca kişi necə olar deyib zarafatından da qalmırı.

Sözün əsl mənasında, müəllimiz dostumuza çevrilmişdi. İl yas müəllimin qayğıkeşliyi, təmənnəsizliyi və insana diqqəti ayrı bir mövzudur.

Heç unutmuram, qarlı-çögünlü bir gündə dərsə gedirdim, metrodan çıxdım, səhərin sazağı adımı bıçaq kimi kəsirdi. Sürətlə universitetə doğru addımlayırdı, heç ətrafa belə baxa bilmirdim. Bu zaman yanında bir maşın saxladı, arxa qapı açıldı, uca səslə İlyas müəllim məni maşına dəvət etdi, mən nə qədər etiraz etdim, o təkidlə məni maşına əyləşdirdi, bərabər dərsə gedəkdi.

Əbəs yerə deyilməyib ki, qüdrəti şəxsiyyətlər həmişə xalqın yaddaşında qalır, həmin şəxsiyyətlərin sayəsində isə xalq tarixin yaddaşında qalır. Məhz İlyas İsmayılov belə şəxsiyyətlərdəndir.

Əziz İlyas müəllim, doğma insan, səhhətinizdə yaranan problemlərdən dolayı çox üzgünəm. Inanmaq istəyirəm ki, siz tezliklə sağlamlığınıza qovuşacaqsınız, möhkəm iradənizlə bu problemdən xilas olacaqsınız. Sonuncu dəfə sizə baş çəkəndə bizi üzmək istəmədiniz, maraqlı söhbətlərinizdən, zərafatınızdan da qalmadınız. Cox sevinmişdim ki, yaxşılaşırsınız. Yenə də yaxşılaşacağınızda böyük ümidi var. Allahdan sizə şəfa, sağlamlıq arzu edirəm.

Bizim üçün İlyas İsmayılov ədalət və ləyaqət simvoludur.

"Ulduz" jurnalının Ankarada xüsusi buraxılışı çıxıb

"Ulduz" jurnalının xüsusi buraxılışı Türkiyənin Ankara şəhərində, "Gənc Ürəklər" dərgisində oxuculara təqdim edilib.

Adalet.az xəbər verir ki, "Gənc Ürəklər" dərgisinin 14-cü (Qiş, dekabr-yanvar-fevral 2025) sayında "Ulduz" jurnalının təqdimatı ilə azərbaycanlı şair və yazarların əsərləri yer alıb.

"Ulduz" jurnalının baş redaktoru, Əməkdar jurnalist, şair Qulu Ağsəs bildirib ki, bundan əvvəl - 2024-cü ilin sentyabr ayında "Gənc Ürəklər" dərgisinin xüsusi buraxılışı Azərbaycanda - "Ulduz" jurnalında çap olunub.

"Bir millet, iki dövlət" devizində çıxış edərək, yazılarının Azərbaycan türkçəsinə uyğunlaşdırılmasına ehtiyac görmədik, necə gəndərilmışdır, elə də çap olundu.

İndi isə "Ulduz" jurnalının Ankaradakı xüsusi sayı çap edilib. Bu, hər birimiz üçün çox sevindirici haldır. Əsasən də ona gör ki, bu, ilkdir.

İlk dəfə Azərbaycan dərgisi Türkiyədə olduğu kimi çap edilir, eləcə de Türkiyədəki dərgi Azərbaycanda olduğu kimi yayımlanır. Burdakı proses orada da oldu. Yəni, əsərlər Azərbaycan türkçəsində olduğu kimi yayımlanırdı. Bu yaradıcı əməkdaşlığımızın davamlı olmasını arzuluyarıram. İstərdim ki, ayrıca olaraq Azərbaycanın genç yazarlarına həsr olunmuş xüsusi buraxılışı da Ankarada çap etdirdik".

Qeyd edək ki, "Ulduz" jurnalının xüsusi sayının təqdimatının keçiriləcəyi gözlənilir.

İki kitab - bir ömürdən danışır...

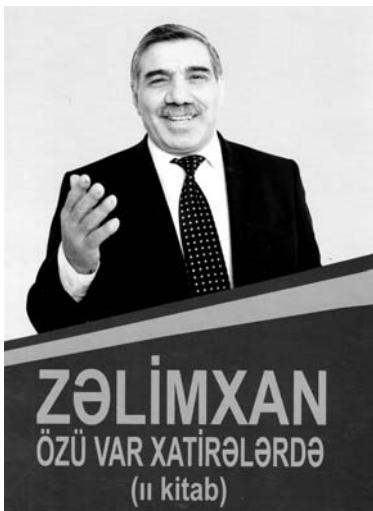
Hər bir söz adamı söz ömrü yaşaya bilmir. Gərək elə söz yazasan, elə söz deyəsən ki, yaddaşa yazılışın, tarixa hopsun və o söz də istifadə olunduqca, təkrarlandıqca sahibi də, yəni müəllifi də yada düşsün. Bu mənada qədim bir deyimi xatırlamaq yerinə düşər. Atalar deyib ki, "Hər yazandan Molla Pañah, hər oxuyandan Cabbar olmaz". Bu mənada təkcə tarixin yaddaşında yox, elə bugünüümüzün özündə də yeterinə söz yaranan, söz yanan, söz deyən, söz xirdarları ve onların yanında da "sözqoşanlar" var. Bax o söz yaradanlardı günümüzün tərcümanları, yaşadanları, sabaha aparılanları. O birləri isə sadə el dili ilə desək, "ələkçinin qıl vərənləri"di.

Bütün bunlar elə belə yazı xatirinə ağlımdan gəlib keçmədi. Bütün bunları dile getirməsi üçün xatırladığım və kitabı göz önümde olan ustadıma, xalq şairi Zəlimxan Yaquba borcluyam. Necə deyərlər, o dindirdi ürəyimi. Mən də içimdən gəlib keçənləri elə onun öz xeyir-duası ilə oxuculara çatdırmaq istedim. Əslində bu xeyirduanın bir vasitəcisi də var. O da ustaddan sonra onun kitablarını, yazılılarını nefis şəkildə bizlər çatdırın emekdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioğlu. Deyərli ziyalımız, kifayət qədər sözünə, özünə hörmət edən Musa Nəbioğlu yeni ilin ilk heftesində mən möhtəşəm hədiyye gönderdi. Son dərəcə təqdirəlayiq və son dərəcə könlümü xoş edən bu hədiyyələr Musa müəllimin nəşre hazırladığı və redaktorlu olduğu "Zəlimxan Yaqub məqalələr, müsahibələr" və bir de "Zəlimxan-özü var xatırələrdə (II kitab)" adlı ustadın özünə layiq kitabları. Elə birinci kitabın arxa üz qabığındaki misralarda ustadım sanki günümüzü, güzəranımızı, hətta mənim indiki övgütümü görürəm kimi, duymuş kimi yazıb:

Mənim yazdıqlarım yerdə qalarmı, Düşəcək hamısı kitaba bir-bir.

**Böyük metləbləri, böyük dərdləri
Düzenlər düzəcək hesaba bir-bir.**

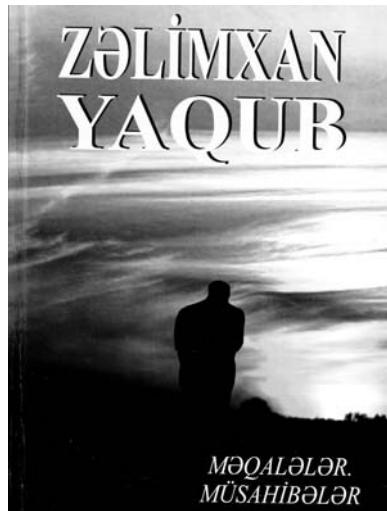
Bəli, bu bir həqiqətdir ki, ustadım özünün də dediyi kimi, onun yazdıqları yerdə qalmayacaq, duyanlar, duygusallar, düşünənlər, düşündürənlər, sevənlər, sevindirənlər, bir də ilahi sözə könül verənlər qoymayacaq yer-

de qalsın Zəlimxan sözü. Necə ki, özünün cismən olmadığı, amma ruhunun bizimle olduğu 75 yaşında bu cür kitabların oxucu öününe çıxarılması mənim dediyimin gerçek bir təsdiqidir. Hətta kitabın redaktoru Musa Nəbioğlunun yazdığı kimi Zəlimxan Yaqub öz sağlığında 50-e yaxın şeir kitabının dünyaya gəlişinə şahidlik edib. Özündən sonra isə onun bir-birinin ardına xeyli kitabları işq üzü görüb. Ən möhtəşəm şəxsən ustadım mənə bağışladı və adının, yəni Zəlimxan Yaqub imzasını oxucuya göstərən hərflərin sırasının düzümü olan 13 cildlik böyük bir xəzinədir. O kitabları sira ilə düzəndə kənardan hərflərin ardıcılığı sənə mənəm - Zəlimxan Yaqubam! - deyir.

Bax ele indi masasın üzərində olan "Zəlimxan Yaqub məqalələr, müsahibələr" kitabını vərəqlədikcə ustadımın bir-birindən maraqlı fikirlə-

ri ilə qarşılaşırıam. Onun həm öz məqalələrində, həm də metbuat üçün verdiyi müsahibələrde nə qədər səmimi olduğu gün işığı kimi aydın olur. Son dərəcə odlu, alovlu ürek sahibi olan Zəlimxan Yaqub bu kitabdakı hər bir fikri ilə oxucunu öz dünyasının qonağı edir, özünü tekrar xatırladır. Elə bilirsən ki, üz-üzə, diz-dizə otu-

rub söhbətləşirsən, dərdləşirsən Zəlimxan Yaqubla və bir də kitabdakı zaman özü göstərir ki, ister 2010-da, ister 2016-da bir fərqli etmir. Birmənali olaraq bütün müsahibələr boyu zaman dəpidiridi. Ona görə ki, ustad özünün dünyaya baxışı ilə bütün zamanların içərisində var olduğunu tək-cə münasibəti ilə deyil, həm də dərəcə getirdiyi misraları ilə oxucuya çatdırır, oxucunu inandırır. Bax, bu mənada mən emekdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioğlunun adıma pay etdiyi kitabların nə qədər deyərlı olduğunu tekrar vurğulayıram.

Masamin üzərində olan ikinci kitab isə Zəlimxan Yaqub barəsində yazılınlardan ona həsr olunmuş şeirlərən, ona ünvanlanmış təbriklərən ibarətdir. Böyük məmənluq hissi ilə vurğulamaq istəyirəm ki, bu kitabda mənim də imzam yer alıb, yəni ustadımla bağlı ayrı-ayrı vaxtlarda yazdı-

ğım 3 məqale Musa Nəbioğlunun diqqətindən yayınmayıbdı. Buna görə men Musa müəllimə minnətdarlığı bildirirəm. Düşünürəm ki, bu kitabda Azərbaycanın çox deyərləi imza sahiblərinin, yəni Qəzənfer Paşayev, Rüstəm Kamal, Ramiz Göyüş, Şahis-mayıl Şəmmədoğlu, Elşad Barat, Şəhənər Müşfiq, Barat Vüsəl, Əlizadə Nuri, Cavad Zeynalı, Böyükhan Başqılı, Qələndər Xaçınçaylı, Mütahim İsmayıllı, Səadət Buta, Nurhafiz və digərlərinin bir-birindən maraqlı məqalələri, şeirləri ilə tanış olmaq, uestadi yenidən xatırlayıb ruhuna dua etmək hər kəsin üreyince olacaq.

Ümumiyyətə isə 75 illiyini qeyd etdiyimiz xalq şairi Zəlimxan Yaqubun özünü və sözünü təkcə onun yubileyi ilə bağlı deyil, hər gün xatırlamaq deyərləi sözə, yaşayan sözə yaxşı bir ehtiramdır. Mən bunu belə qəbul edirəm və ustadımın ruhunu salamladığım bir vaxtda kitabı əsərə gətirənlərə də təşəkkürümü çatdırıram. Son olaraq bu kitabın arxa üz qabığındaki misraları da diqqətinizi çatdırıram.

*Dünya mənim idi mən olmamışdan,
Biləram dünyaya mən nəyə gəldim.
Yazıldı alıma sözün qisməti,
Sözümüz zamana deməyə gəldim.*

*Ürəyində buz yaşamaq faciə,
Yarasında duz yaşamaq faciə.
Çox yaşamaq, az yaşamaq faciə,
Mən zamanı zamanında yaşadım.*

*Daha gecdi, könüllərə kitabım var,
Qat-qat olan qayaların qası qədər.
Daha gecdi, zaman məni dana bilməz,
Yaşamışam bu dünyadan yaşı qədər.*

Əbülfət Mədətoğlu

Uşaqlıq travması nədir?

Psixoloqların fikirləri-lər tez - tez rastlaşır. Bu təhsili aldığı üçün, bu sahəyə marağım olub özümü təkmilləşdirdiyim üçün bəzi məqamlara aydınlıq gətirmək istəyirəm:

Psixoloqların uşaqlıq travmalarını vurgulaması bəzi hallarda doğru yanaşma olsa da, her problemi yalnız uşaqlıq travmalarına bağlamaq qeyri-peşəkar bir yanaşma ol a bilər. Peşəkar bir psixoloq aşağıdakı prinsiplər eməl etməlidir:

Holistik Yanaşma: İnsan davranışları və psixoloji problemlər yalnız uşaqlıq təcrübələrinə deyil, həm də genetik, bioloji, sosial, emosional və cari həyat təcrübələrinə bağlıdır.

Fərdi Yanaşma: Hər bir insanın problemi unikalıdır. Psixoloq, müraciət edən şəxsin konkret vəziyyətini nəzərə alaraq, müştərinin fərdi ehtiyaclarına uyğun müraciət etmeliidir.

Elmi Dəllillərə Əsaslanma: Müasir psixologiya travmalarla yanaşı digər aspektləri de araşdırır, məsələn, stress idarəetməsi, münasibətlər, iş həyatı və digər sosial faktörler.

Balanslı Yanaşma: Uşaqlıq təcrübələri bir çox problemlərə təsir edə bilər, lakin cari problemləri tam izah etməye yetərlər olmaya bilər. Psixoloqun bir problemə tək yönü yanaşması müraciət edən şəxs üçün faydalı olmaya bilər.

Əgər psixoloq yalnız uşaqlıq travmalarını vurgulayır və digər aspektləri nəzərə almırsa, bu barədə onunla açıq danışa və ya başqa bir mütexəssisə müraciət edə bilərsiniz. Peşəkar psixoloq sizin bütün problemlərinizə kompleks yanaşma ilə dəstekləməlidir.

Məsələn ailə-məişət problemləri zamanı, iş yerində emek mübahisələri zamanı, kollektiv hüquqların pozulması zamanı və s. pasiyentle uşaqlıq travmalarını "esələmək" doğru yanaşma deyil. İnsan yalnızca özü ilə olan, daha dəqiq desək, basdırılmış duyuları ilə olan anlaşılmazlıq zamanı o travmalara enmək olar. Lakin xəstə, pasiyent həkimə yaraları dərinleşsin deyə deyil, sağılsın deyə müraciət edir. Əgər hər dəfə cari hələ deyil, keçmişə qayıdış travmaları sağatsa psixoloq, day nə oldu?

Bəs o zaman keçmişdə yaşamın doğru deyil kim fikirlər haradan gəlib bu zamana?

Cari emosiyaları, vəziyyəti necə qiymətləndirmək olar? Gələcək sual altında, keçmiş isə bitib artıq. Bu yönədə araşdırımlar aparmalı, psixoloji təhsili artırmaq lazımdır. Əks halda XXI-ci əsr psixologiya əsri deyil, "Uşaqlıq travmaları" əsri sayılısa daha məqbul olar.

Şəlalə CAMAL

Nazirlik infeksiyənin əsas əlamətlərini açıqladı

Meymunçiçeyi infeksiyasına yoluxma riski coxsayılı cinsi partnyorları olan şəxslər, xəste insanın açıq yara möhtəviyyəti ilə tamlığı pozulmuş dəri səthi olan insanlarda, immunçatışmazlığı olan şəxslərdə daha yüksəkdir.

Adalet.az xəber verir ki, bu barəde APA-ya Sehiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti, həkim-infeksiyonist Teyyar Eyvazov deyib.

O bildirib ki, virusa yoluxma xəstə heyvan, insan və ya virusa bulaşmış materialılla temas yolu ilə baş verir: "Viruslar bədənə zədələnən dəri, respirator yollar və ya selikli qışalarla (ağız, burun, göz) daxil olur. Yoluxma ehtimalı xəstə insanla cinsi elaqə ilə də baş verə bilər.

Heyvandann insana ötürülmə dişləmə, cırmaqlama, ov etmən yeyilməsi, bədən mayeleri ilə birbaşa və yara materialılla ilə dolayı yolla baş verir".

Teyyar Eyvazov qeyd edib ki, xəstəlik əksər sağlam insanlarda yüngül keçir və qisa müddədə sağalma ilə nəticələnir:

"Xəstəliyi kiçik yaşılı uşaqlar, həmlik qadınlar, müxtəlif səbəblərdən immun çatmazlığı, o cümlədən ağır xroniki xəstəliyi olan və ahlı yaşılı şəxslər ağır keçirə bilər".

Infekcionist deyib ki, M.pox infeksiyası 5-21 gün gizli dövrdən sonra başlayır: "Xəstələrdə ilk günlərdə qızdırma, şiddetli baş ağrısi, limfadenopatiya, (adətən qızdırma ilə eyni vaxtda başlıyır, bir və ya ikiterəfli olur, qu-laqtrafi, aksilyar, boyun və qasıq limfa düyünləri cəlb olunur, bel və ezzəle ağrıları, güclü asteniya, dəha az hallarda boğaz ağrısı, öskürek, aşqıraq, mədə-bağırsaq əlamətləri -disfagiya, qusma, diareya görünür. Hərəket və digər prodromal əlamətlər adətən səpkilərin görünməsi ilə zəifləyir.

Dəri səpgiləri adətən qızdırma başlandıqdan sonra 1-3 gün ərzində müşahida edilir. Səpkilər gövdədən daha çox üz və ətraflarda cəmləşir (üzdə (95%), ovuclarla və ayaq altlarında (75%), ağız boşluğunun selikli qışaları (70%), cinsiyət orqanları (30%), konyunktiva (20%), buynuz qışanın zədələnməsi rast gelinir. 10 gün ərzində səpkilərin təkamülü ardıcıl olaraq aşağıdakı mərhələləri keçir: Çəhrayı rəngli makulalar, papulalar, vezikulalar (qovuqcuq) 2-5 mm ölçüdə, qışanın, pustullar (sudurcuq), qartmaqlar, çapıq.

Səpki az saylı və ya bir neçə minə qədər ola bilər. Ağır hallarda, birləş-

rek dərinin böyük sahəsinin soyulmasına səbəb ola bilər. Meymunçiçeyi adətən 2-4 həftə davam edir, lakin uşaqlarda, immundefisitli şəxslərdə daha uzun çəkə bilər".

İnfekcionist həmçinin virusdan qorunma yollarını da açıqlayıb. O diqqətə çatdırıb ki, hospitalizasiya tələb olunmayan xəstələr evde izolyasiya olunmalıdır: "Meymunçiçeyinə yoluxan insanlar, xüsusən də tənəffüs simptomları (məs., öskürek, nəfəs darlığı, boğaz ağrısı) olduqda, tibbi maska taxmalıdır. Bu, hər hansi bir səbəbdən mümkün olmadıqda (məsələn, azyaşlı uşaqlar), digər ailə üzvləri xəstə ilə temas zamanı tibbi maskadan istifadə etməlidirlər. Digər insanlarla temas riskini minimuma endirmək üçün xəstələrin derisi mümkün qədər örtülməlidir (məs., uzunqol köynək, uzun şalvar və s.). Xəstələr, onlarla temasda olanlar, xəstələrin paltarları, yataq dəstli ilə və ya kontaminasiya olunmuş materialılla temasda olmuş insanlar əl gigiyenəsi na əməl etməli və spirit esaslı əl dezinfektantlarından istifadə etməlidirlər.

Elementlər 3 gün boyunca çıxmaga davam edir. Səpki polimorfür. Səpki çox qışıntıdır. Qartmaq düşdükdən sonra keçici pigmentasiya qalır. Vezikula və pustula möhtəviyyatının PZR müayinəsində su çıçayı virus aşkarlanır".

Qeyd edək ki, Azərbaycanda meymunçiçeyinə ilk yoluxma hələ aşkarlanıb.

Kitab-evimizin ən əziz və daimi qonağı

Açığını deyim ki, bu qeydlərin yazılmasına səbəb hörmətli Millət vəkili, tanınmış ziyalımız Aqil Abbasın Milli Məclisin son iclaslarından birində kitabxanalar və kitab barədə söylədiyi fikirlər oldu. Aqil Abbas ürək yanısı ilə söyləyirdi ki, elektron kitab oxumaq əleyhəqaz geyib qızılıqlı iyləmək kimidir... Kitabın öz qoxusu, öz iyi var..." Çox uzaqqorənliklə və dahiyanə deyilmiş bu fikirlərlə razılaşmamaq mümkün deyil. Kitab hər bir bəşər övladının evinin ən əziz və daimi qonağı olmalıdır.

Yadına hansısa şairdə oxuduğum misralar yada düşür:

*Kitab var ki, bəşər üçün,
Bir incidi, bir daş-qasıdı.
Bir ölkədə yaranşa da,
Yüz ölkəyə vətəndaşdı.*

"Məndə olan bütün müsbət keyfiyyətlərə görə kitablara borcluyam." Bu ifadə proletar yazarı, eslinde heç bir mükəmməl tehsili olmayan Maksim Qorkiye məxsusdur. Bu sətirləri yazıram və yaddasımı vərəqleyirəm. Deyəsən əsrin dördde üçüncü yaşadığım ömründə kitabsız ötüşən günüm olmayıb. Və kitablarda dostluq, müntəzəm mütləcimənim üçün həyat əhəmiyyətli bir zərurətə çevirilib. Və bundan qətiyyən peşiman deyiləm, əksinə qırur duyuram. Bəlkə elə buna görədir ki, iki minden çox kitab olan şəxsi kitabxanamda oxumağa kitab tapa bilmirəm. Deyəsən, fikrimi aydın çatdırı bilmədim. Orda oxumadığım kitab qalmayıb. Ən yaxşalarını isə dəfələrle oxumuşam. Hər dəfə də ilk dəfə oxuduğum kimi böyük həvəsle. Bəli, kitab misilsiz xəzinə, bu gün-dən sabahımıza, gələcək nəsilləre işqi saçan nurdur. Neçə yaşımin olduğunu dəqiq xatırlamır. Onda uşaq idik. Hələ kitab oxumağın ne olduğunu bilmirdik. Böyük qardaşları, bacım axşamlar aile evdə cəm olanda, bize nağıllar danışardılar. Bu nağıllar sanki dünyaya gözlerimizi açırdı, bizim üçün ən gözəl eyləncələrdən de maraqlı idi. Eləki, "nağıll burda bitdi, göydən üç alma düşdü..." deyərildər, uşaq sadəlvəlü ilə tez əlimi başıma atardı ki, birdən almalar başıma düşər. Və bu hərəkətim hamını güldürərdi.

... Bayırda hava tutqdurdur, yağış yağır. Bu fürsəti əldən vermeyeərək, sevimli məşjılıyyetimlə - kitab oxumaqla məşğulam. Telefon zəngi məni kitabdan ayırır. Xəttin o başından dəstumun səsi gelir.

- Nə işlə məşğulsan? - Kitab oxuyuram.

- Eh, sənin də işin-gütün yoxdur. Nə qədər kitab oxumaq olar, yorumursan?!

Cavabımı çok gözləmir.- Bu, mənim üçün çox gözəl əyləncədir.

- Dostum dil-boğaza qoymur.

- Gözəl havadır. Bəlkə görüsək.

Onu yaxşı başa düşürəm. Və qınamıram. Əslində bir ziyanı kimi, qınamalı olsa da, vaz keçirəm. Bili-rəm ki, əger bu yaşına kimi, (indi ahil yaşındadır) bir kitabın elinə götürüb oxumıbsa, bundan sonra da həyat terzinə dəyişə bilməyəcək.

Haşiyə: Bu telefon zəngi yadına otən əsrin 70-ci illerine təsadüf edən bir ehvalatı saldı. Universitetin birinci kurs tələbəsidim. Kənd uşağı olduğundan şəhərə, şəhər həyatına tez-tez öyrəşirdim. Mərhum professor Qulu Xəlilov bizi ədəbiyatdan - öz fənnindən sual-cavab edirdi. Mənim də növbəm çatdı. Professor Nizaminiñ "Sırılar xəzinəsi" ilə bağlı suallar verdi. Böyük Nizaminiñ həqiqətən əsl sırılar xəzinəsi olan əsərindəki bütün həkayetlərin məzmununu əzber əldirdim. Cəvablarım professoru da, hiss edirdim ki, razi salır. Amma gözənləməz hal baş verdi. Birdən professor heç gözləmədiyim haldə soruşdu:

- Heç o əsəri əlinə götürüb və
reqəmisi?!

Donub qalmışdım. Yalan danışmaq istəmirdim, həm də cüret etmirdim. Qısa pauzadan sonra dilim dolaş-a-dolaş "yox" dedim. Onda Qulu müəlliimin qərarı qəti oldu.

- Məzmunu bilsən də, cavabları-nı məqbul hesab eləmirəm. Əsəri tap, bir də oxu, sonra gelərsən...

Sözün həqiqi mənasında o illerde Nizaminiñ "Sırılar xəzinəsi" kimi əsərləri rayon yerlərində tapmaq müşkül bir işdi. Öyrəndiklərim ədəbiyyat məntəxbatlarından idi. Belədə şəhərdə yaşayan şair dostum Zəmin Mahmudov köməyime çatdı.

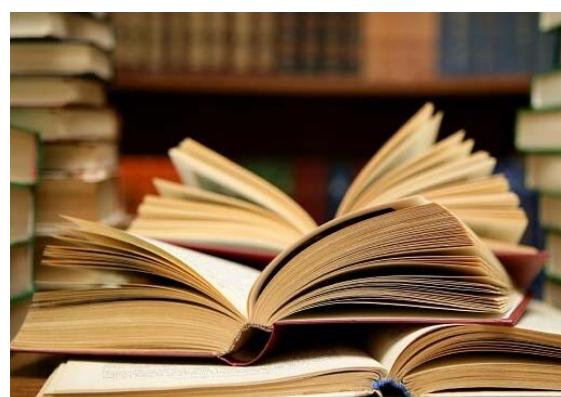
- Mənim kitabxanamda var. Gəti-rəm.

Kitabdakı, onsuž da əzber bildiyim həkayətləri bir də sonsuz həvəsle, sanki ilk dəfə oxuyurmuş kimi, maraqla oxudum. Qulu müəlliimin yanına da ahi-əciq getdim.

Bir dahi deyib ki, dünyada söz-dən qiyməti heç nə görmedi. Bu qiyməti sözlərin məkanı isə kitablardır. Yene uşaqlıq illərinə qaydırıram. O illerdə çox sevdiyimiz bir tapmaca var idi. Sade və axıcı olduğunu onu əzbərləmişdik.

Ağaca çıxar adamlı,
Bir nəlbəki badamlı,
Nə dili var, nə ağızı,
Hey danişar adamlı...

Yaşca böyük qardaşım ilk dəfə bunu biz balacalara söyləyəndə biz neçə gün onun cavabını axtarmış-dıq. Biləndə ki, bu tapmacanın cavabı " dili-ağızı olmayan,bizimlə ağaca çıxan" kitabdır, gözlerimiz bərələ qalmışdı. Görəsan kitablar olmasayı ulu Nizamini, bütün misraları möcüze olan Füzulini, dahi Nəsimini... bu günü nəsillər necə

tanyardı?! Bu dəhələrin yaratdıqları rıra, uğurlar yolu-lunda çəkdiyin əzəblər səni üzürse, Füzulinı oxu, ölməz "Koroğlunun" uver-turasına qulaq as, müğamlarımızı, saz havalarımızı dinlə. Sənə yenidən qalxıb, irəli getmek həvəsi gələcək..."

Əlavə şərəhə ehtiyac qalır mı?

Fəlsəfə elminin banilərindən biri E.Kant hec üç əsr bundan qabaq yazmış ki, "kitabların hədsiz dərəcədə çap olunmasının zərəri odur ki, tek-tek faydalı kitablar da bu zibil ummanın içinde itib gedir..." Bəli, müdriklərin fikirləri də müdrik olur.

Çin mütəfəkkiri Konfutsinin bu fikirləri də çox maraqlıdır.Qaranlığı lenetləməkdənə bir şam yandırın..." Mənəcə bu gün kitab nəşrində də "şam yandırmağın" vaxı çatıb. Kitab oxumaq hər bir ziyan üçün havaya, su qədər zəruridir. Biz özümüzdə kitab oxumaq vərdişi yaratmaliyiq. Dahilən biri necə də sərrast deyib;"Hər bir insanın dəyeri onun oxuduğu kitablarla ölçülür". Qədim yunan filosofu Aristotelin də əsər yaratmaqla bağlı qiyməti fikirləri var:"Kitab o zaman yaxşıdır ki, onun müəlliifi yazılı oldugu hamisini yapsın, nə lazımdırsa yalnız onu yazsın, necə lazımdırsa, yalnız elə yazsın..."

Kitab bılık mənbəyi olan bir xəzinədir. Niye hər birimizin evində belə xəzinə olmasın?! Axi, bu xəzinə-yə hənsimizin ehtiyacı yoxdur!?

Zənginləşmək, dünyagörüşümüzü, həyata baxışlarımızı, biliyimizi artırmaq üçün kitablardan yaxşı vasitə nə ola bilər?! Axi, bilmədiklərimiz, bildiklərimizdən qat-qat çıxır.Həzərət Əli-eleyhessalam təs-

düfi demirdi ki,"...Bilmədiklərimi ayağımın altına yiğsam, əlim bulud-lara çatar..."

Azərbaycanın ilk maarifçilərindən Sultan Məcid Qənizadə müəlli-min evini kitabxana adlandırdı. Bu gün özünü ziyanı adlandıran hər bir adamin evi kitabxana olmalıdır.Dünyaya göz açan, ailəde böyüyen hər bir uşaq ağılı kəsəndən evde elm menbəyi olan kitab görməlidir. Burada bir haşiyə çıxmış istəyirəm. Paytaxt sefərlərində birində rəhbər vəzifədə çalışan bir məmurla rastlaşıdır. Uzun illərin tənisi idik. Məni evinə dəvet etdi. Onun evindəki iş otağında nadir, nefis təribatla neşr olunmuş kitablarla zəngin kitabxanasını görəndə, o, nəzərimdə daha da ucaldi. Özümü saxlaya bilməyib, bu nadir kitablardan bəzilərinə ayaqüstü nəzər də yetirə bildim. Amma çay süfrəsi arxasında söhbət zamanı bütün təssəsüratımları korlandı.Sən demə tanışım bu kitablardan birini də olsun belə oxumayıb, sadəcə imkanlı olduğu üçün, kimse kitab alanda o da alb, indi qatı aqılmayan bu kitablar səxsi otağını bəzəyir. Bilmirəm, bəlkə də, heç bir kitab olmayan evdən, heç olmasa, elə bu, yaxşıdır. Özüne gümanım qalmadı, amma nə vaxtsa övladlarından "gözü görüb, könlü sevi biler", o kitablardan aqib vərəqleyər.

Aristot "Siyaset"əsərinin bu söz-lərle bitirir:"Əndəzəni gözlə, müm-kün olan işdən yapış, abır-həyani əldən vermə..." Mənəcə, bu barədə ətraflı düşünməyə dəyər.Onore de Balzak da sözün, qəlemin gücünü çox yüksək qiymətləndirir. Onun yazı masasının üstündə Napoleon balaca büstü varmış. Balzak bütün altında öz xətti ilə bu sözləri yazmışmış."Sən qılıncla ala bilmediyin yerləri men qəlemlimle ala-cağam..."Deyəsən çox uzaqlara gedib çıxdım. Yazımın əsas mövzusu isə kitab ve kitabxanalar barede idi. Hər bir ziyanı bu məsələyə öz müna-sibətinə bildirməlidir. Biz elliklə kitablı günlərimizə qayitmalıyıq. Kitab yenə də hər bir evin bəzəyi olmalıdır. Niye bu gün Bakıda fealiyyət göstərən kitab evlərinin bölgelərdə filialları, məntəqələri olmasın?!

Düz bir əsr əvvəl etdiyi inqilabi əvvələşmə dövriyə silkləmiş Vo-lodya Ulyanovun silahdaşı Nadeyda Krupskyanın dediyi kimi: "Evde kitab olanda adam tək olmur..."

Elə biz də...

Hunalpin müasir poeziyanın tələblə-riyle birləşən lirik şeir hamı tə-rəfindən bəyənilir. Satır ustası, zə-manəmizin kəm-kəsirini poetik dil-lə "qamçılıqla" yanaşı, xalqımızın firavan gələcəyini arzulanı Eldəniz Cəfəroğlu bu dəfə də oxuduğu iki şeirlə yüksək vəzifələrdə işləsələr də, etimadi doğrultmayan bəzəi rüşvetxor məmurların bəd əməllərini "faş" edir...

Sonda bölmə rəhbəri şair-publisist İsmayıllı əmənzadə də üç yiğcam-lək-nik şeiriyle hemkarlarını məmənun edir və yazar dostlarına xeyir-dularını ünvanlayır. AYB Mingəçevir bölməsinin könül xoşluğuyla başlayıb, ürək açılığıyla sonuclanan növbəti Yaradıcılıq Günü də şirin xatirələrin düzümdən layiqli yerini tutur...

Şamil Həsən

AYB MİNGƏÇEVİR BÖLMƏSİNİN YENİ İLDƏ İLK YARADICILIQ GÜNÜ

Bir neçə anlıq sükutdan sonra isə yeni ilədə görülməsi nəzərd tutulan işləri bir-bir sadalamaqla həmkarlarını nikbin notlar üstə kökləyir. Və adətən həmişə olduğu kimi ötüb-keçən anları "hesablayan" saatın əqrəbləri istiqamətində eyleşən yazarlar qələmə alıqları yazılarını oxumağa hazırlaşırlar. İlk olaraq şair Mikayıl Yusif həmkarlarına yeni il arzularını ünvanlaşandan sonra oxuduğu bir neçə şeiri ilə hamını məmənun edir. Növbə bölmə rəhbərinin "ahil və cahil şair dos-tumuz" adlandırdığı Ağabala Salahlıya çatanda, Rəşid Rəsulovbu dəfə də

zarafatından qalmır: "Lələ, qəddini bir az şax tut, yoxsa elçiliyinə gedəcəyim sevdiyin qadın səni bəyənməz hal..-deyəndə, Ağabala kişinin cavabı gecikmir: "Narahat olma, yaşılsam da, yüz cavana dəyərem!"-deyərək mahəbbət mövzusunda oxuduğu bir şeiriyle diqqəti bir daha özüne çekir.

Tanınmış hüquqşunas-şair Bəhman Gülövşəli yazdıgı üç yiğcam şeiriyle hamiya təbəssüm dolu anlar bəşər edir. Tədbirə qonaq qismində qatılan Orxan Əzizov mərhum şair atası Fəxrəddin Əzizin iki şeirini oxuyur və sonda hamı tərefindən mərhum

şair atasına rəhmət qazandırır. MDU-nın müəlliimi, şair Əbülfət Həsənoğlu həmkarlarına yönəlik xeyir-dularını dilinə gətirəndən sonra, Mahir Musa yurdumuzun gözəlliklərini vəsf edən bir şeiri ilə söz məclisini nikbin notlar bəşər edir.

Tanınmış şair, qoşma və gəraylı janları mahir bilicisi Əhməd Əfsun bu dəfə də oxuduğu şeiriyle poeziyanın ən dərin poetik qatlarından soraq verir. Gənc şair-dramaturq, na-sir, AYB-nin üzvü Elçin Məhərrəmin, cavan yazar Şamil Həsənin təqdim etdikləri hekayələr, gənc şair Nicat

Əməkdar incəsənət xadimi, rejissor, ssenarist Ziya Şıxlinski yeni filmin çəkilişlərinə hazırlaşır.

Adalet.az xəber verir ki, qışametrajlı sənədli film 25 dekabr 2024-cü ilde Aktau şəhərində qəzaya uğrayan Bakı-Qroznı reysini yerinə yetirən "Embraer 190" təyaresinin stüardessası Hökümə Əliyevanın həyatının bəhs edəcək.

Filmin çəkilişlərinin yaxın zamanlarda baş tutması planlaşdırılır. Filmin bədii rəhbəri Azərbaycan Kine-matografiçilər İttifaqının sedri, Xalq artisti Rəsim Balayev, ssenari müəllifi, rejissor Ziya Şıxlinski, operator AKİ idarə Heyətinin üzvü, Əməkdar incəsənət xadimi Adil Abbasovdur.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin 29 dekabr 2024-cü il tarixli Sərəncamı ilə Əliyeva Hökümə Cəlil qızı "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adına və "Qızıl Ulduz" medalına layiq görü-lüb.

"İrs" jurnalının yapon dilində növbəti nömrəsi işq üzü görüb

"İrs" beynəlxalq jurnalının yapon dilində növbəti nömrəsi nəşr olunub.

Jurnalda Azərbaycan realilləri, habelə ölkəmizin milli-mədəni mirası, o cümlədən tarixi və mədəniyyəti haqqında məlumatlar təqdim edilib.

Nəşrdə, həmçinin Bakıda keçirilmiş BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Təreflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29), işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpə-quruculuq işləri, ölkəmizdə mövcud olan toleran-tılıq və multikulturalizm ənə-nələri, Azərbaycanın tarixi memarlıq abidələri haqqında maqələlər yer alıb.

Buraxılışda Yaponianın ölkəmizdəki səfiri Katsuya Vatanabenin iki ölkə arasındakı eməkdaşlığı dair məqə-ləsi də verilib.

Qeyd edək ki, "İrs" jurnalı xalqımızın tarixi, mədəniyyəti, incəsənəti və milli-mədəni irs nümunələrinin təbligində, həmçinin Azərbay-can əhəmiyyətli rol oynayır. Jurnalın nüsxəleri Yaponianın dövlət və hökumət qurumlarına, elmi-tədqiqat institutları və beyniñ mərkəzlərinə, kitabxanalara və ali təhsil ocaqlarına göndərilir, habelə ölkəmizin Yaponiadağı səfirlərinin keçirdiyi tədbirdə qonaqlara təqdim edilir.

Çiçəklər torpaqdan qida, günəşdən işıq alar... Şeir isə ürəkdən

Hərini yağış edib, bu bulud tökər, dedim,
Dərdlərimi şah etdim, özümə nökər dedim.
Ağrımı ezişlədim, adına "şəkar" dedim -
Mən yaziq adamam, bədbəxt adıam!

Gözlərim yol çəkəndən, siqareta "yox" dedim,
Ah çəkməyə heyim yox, mən dilimə "ah" dedim,
Sən yazdırın yazdır, dur oxu, Allah, dedim
Mən yaziq adamam, bədbəxt adıam!

Alınma baxtmı yazdin, hərfin tanımaq olmur,
Düzün oxumaq olmur, sahvin tanımaq olmur
Elə göydən baxırsan, yəni tanımaq olmur
Mən yaziq adamam, bədbəxt adıam!

Yaqın ki, təzə, fəvqələdə şəkildə ənəmlı nəsə demərik ki, hər bir ədəbi janr iti, mükəmməl bədii təfəkkür məhsulu sayılırsa, onda bu zaman şeir yaradıcılığında bu əlamət gərək fərqli şəkildə, qat-qat üstün dərcəyə qalxa. Çünkü şairin poetik təfəkkürü daha dərin, daha təsirlidir; bu göstəricilərdən ən mühümü isə sənətkarın dili, onun sözdən, onun zəngin məna cəalarlarından istifadə bacarığıdır. Belə ki, bu vaxt oxucuya bədii söz, mövzunun özü qədər onu öz təsiri altına alacaq güc qazandırır. Çünkü yaxşı şeirdən əsas tələb olunan cəhət - şeirin dilinin oxucunun hissələrinə bir güclü cərəyan kimi təsir etməklə onun döyüşlərinə məharətə, bir növ hakimlik əldə etməkdir. Sözün obrazlılıq, əslubi rəng dərcəsi poetiklilik səviyyəsinə qaldırılmayınca bədii sözün təsir və nüfuzdıcı qabiliyyətdən danışmaq da çətinləşir. Bu üzdən qarşımızdakı bu yeni şeirlərin daha çox dili və üslubu kimi ümdə məsələlərinə fikir verəcəyik.

Sair Faiq Balabəylinin "Bir ovuc kədər" adlı yeni kitabı masamın üstündədir; şairin bələd olub bildiyim səmimiyyəti ilə kədəri onun həm bu yeni kitabının adında, həm də şeirlərinin ümumi mündəricəsində, şeir dilinin hətta estetik mahiyyətində hiss olunmaqdadır. Tək bu kitabı deyil, Faiqin bütün şeirləri onun poetik gündəliyi, desəm, yanılmaram. Bu, onun bayraqdan dediyim səmimiyyətidir... Faiqin fikir coğrafiyası genişdir, ucsuz -bucaqsızdır. Bu da mövzu müxtəlifliyi, amma daxili vəhdəti saxlayan mövzu rəngarəngliyi verir onun yaradıcılığına. Bəli, onun yazdıqları, poetik dügüncələrinin ifadəsi olan şeirləri bütün bəşər tərəfini qarvamağa çalışıan şairin aydın, işıqlı düşüncələri ilə doludur. Bu mübəliblər deyil. Bu baxımdan, "Vətən" şeirində bədii təfəkkür geniş, hətta fantastik ölçüdə hüdüdsüzdür.

Mən səni belə oxşadım -
üzümü har gün sürtdüyüm
bu daş divarlar qədər,
bu yaş divarlar qədər...
Heç nəyi belə oxşadıdım,
belə ezişləmədim...
...Mən səni belə istədim -
yarpaqlar küləksiz əsmədiyi kimi,
yağışlar kəsmədiyi kimi,
boz duman çöllərə sərilib
ondan küsmədiyi kimi...
Mən səni belə sevdim,
Mən səni belə oxşadım,
Mən sənsiz belə darıxdım,
Mən sənələ belə yaşadım,
Vətən!

Faiq Balabəyli poetik təfəkkür sahibi kimi həm də coşqun temperament də malik yaradıcı şəxsiyyətdir. Əlbətə bunlar şairə maxsus cəhətlərdir. Bu yerə çatanda şair Xəlil Rza gəldi xəyalıma; onun bize Ədəbiyyatdan dediyi mühazirələrdə söylədiyi "şair dəli olmalıdır, amma Hamletvari" kimi tapıntılarını yadına salır. İnanişəm ki, həmin çoşquyla da şair poeziyaya yeni fikir, yeni söz qazandırıb. Şairin fikir, düşüncə azadlığı da öz növbəsində yazdığı şeirlərə sərbəst idrakı və poetik məzmun verir. Bütün bu dəyərlər keyfiyyətlər poetik fikrin genişliyinə görə qazanılır. Bu hem sözün, bədiyyatın, hem də şairin zəferidir.

Deyim ki, tədqiqatçılar nitq-fikr strukturlarını təhlil etmek üçün hər kəsə məlum olan, zahirən başa düşülen

ve sadə görünən sənət əsərlərinin əsl mürekkebliyi nə qədər qəribə olsa da, ince detalların mənimmsənilməsile üzə çıxır:

Mən səni istəyirəm,
Bilirsən necə?
Necə ki, sabaha
can atır geca.
Mən səni istəyirəm,
quşlar yuvasını,
analar balasını,
tikanlar çičəyi,
qoruyan kimi,
istəyen kimi...

Faiqin şən davranışı, məzəli atmacaları, gülən gözləri, nadincə şənliliyi... onların altında gizlənən kədəri beləkə o şənlikdən də güclüdür.

Məhv ola yarısı, yarısı qala,
çičəyi quruya, arısı qala.
Yənə əvvəlki tək dünya beləcə
yari torpaq ola, yarı su qala,
Bacara bilmirəm bu dünya ilə...

"Bacara bilmirəm bu dünya ilə"

Yaradıcılıq şirələrə bağlı belə bir məşhur kəlam var: "şair mövzu axtarmaz, mövzu özü şairi tapar". Həm də sənətin əbədi və köhnəlməyən mövzuları var; ömür, heyat, yaşam və əlbette ana kimi, vətən kimi:

Hər gün yatım, oyanım
Bəzidirim səni, ömür.
Əlimə, ayığımıla
gəzdirim səni, ömür.
Anaya xitabə:
Kimin yuxusuna girəcəm indi,
İndi kim deyəcək:
özünü qor.
...Doqqazın önündə kim duracaq, kim?
Kimin dodaqları kapənək kimi
qonacaq üzüma, gözüma mənim.
O nazik, o zərif, gücsüz qolları
sixacaq köksüne, çəkəcək məni!?

Örnək olaraq təqdim etdiyimiz bu şeirlərin mövzusu da, qayəsi də ən çoxu duyğu, kədər və ibret, hikmət bağlanır. Həkimanə bir ibretlə. Demək ki, onun həyatdan aldığı, öyrəndiyi, bildiyi çoxdur. Odur ki, bu arzu, bu isteklər hamının qəlbində düşyündən nisgillərlə, həvəs və niyyətlərə səslənir.

Hər kəsin ürəyi dərd heybəsiydi -
İndi yolçunun da heybəsi yoxdu.

Yazdıqına, söylədiyinə şairin öz münasibəti hər zaman səmimiyyət doğurur. Məsələn, nümunə getirəcəyimiz bu parçada olduğu kimi: bu səmimi münasibət poeziyanın əbədi əlaməti olan və fikrimizcə, şairin yaxşıca ifade etdiyi emosional -ekspressiv dəyəri daha da gücləndirir:

Əlimi uzatsam çatar əllərim,
Bu müdhiş gecənin qanadlarına...

İstisi, yanğısı qarsar üzümü,
Bənzəyər bir qızın dodaqlarına
Bizim təreflərin yay axşamları...
Yaxud,
Üzüma ağ oldunuz, dost bildiklərim,
üzünüz ağ olsun...

Hikməti söz səviyyəsinə çatdırılan -
Balaca çobanın çatdığı ocaq
alovdan boğular, yağışdan sönər...

Bu kədər kənd yollarında dolanır, evlərə, bağçalı həyətlərə giri, qərar tutmayıb Qurumuş Qarayar çayından küsüb Xamrava çayına, Minay təpəsinə, Bəzi yüksəkliyinə, ana-nənə köksünə siğınır, çıxbın dənizlərde üzən gəmini müşayət edir. Sanki şairin sədaqəti köpəyi kimi onunlaşdır, ya da kölgəsi kimi...

Yurdun öyməli çölü-düzü, örüşü, biçənəklər bunlara sevgi hec də ana-sına, nənəsinə, atasına, balasına olan kövək hissələrindən az deyil; bunları bir birindən ayırmak çətin olur.

Qanad saxla, ay uçan quş, dayan bir,
Salamımı söyle bizim ellərə.
Yəqin indi al gınaşın istisi
Sarı-sarı ləkə salıb güllərə.

Bədii yaradıcılıq müşahidəci-oxucu istəyir. Çünkü bu qəbildən olan şeirlərin söz varlığını izlədikcə göy əvelik, miyana, çayır, yonca, bəbənək, təkəsaqqalı, cincilim, rəngarəng etnoqrafik mənzərə göz oxşayır, adəmim könlənү yurd-yuvaya, azad təbiətə çağırır.

Şeirlərin bədii meziyyətləri çoxdur; məsələn: qafiyənin rolunu yeterləncə artırıb, ondan ritmin güclü, təsirli fiksatorlarından biri kimi istifadə etdiyini görürük: - ağısı - ağısı; qoca Türk - uca Türk; şəhər - qəhər; bahar-qabar - qubar; yetim - ölüm-itim ; əl açıb - əl açıq; ölkədə-kölgədə; adam var - qadam var; nəfəs-həvəs-məhbəs; yarağını - sorağını - yolşını... poetik nitqin daxili qanunları ilə six bağlı olan ritmik struktur teşkil edir.

Faiqin oxucunu düşünməyə vadar edən şeirləri çoxdur. Assosiativ əlaqə, mürəkkəb məcazlar və digər özü-nəməxsus poetik yanaşma desək, hər zaman asanlıqla anlaşılmırı, qəbul etmək lazımlı gəlir bunu. Lakin şeirlərinin darılıyi və bundan əldə olunan təsirilik, etkiləmə keyfiyyəti oxucunun cəhdələrini səxavətlə mükaftalandırır. Şeirin təsir gücünü artırıb, ona tərəvet veren-

Hamı gedib, dünyada
tək birəcəşər qalıb.
Ölməyə tər çičəklər,
bir də ki, şair qalıb -

kimi... Müşahidə etdiyimiz poetik təkamül gözönündə və çox təsirlidir; şairin ruhen, mənen püxtəleşməsinin göstəriliyəridir; məsələn, içindəki həsərini duymadıq, üzündəki gülüşünü görürük... kimi

Seir sənətinin bədiliyini təmin edən alliterasiya, anafora, daxili qafiyə, assonans türk poeziyasının qədim əlamətləridir. Beləcə assosiasiyalar, təzadalar üzərində qurulmuş "Mən yaziq adamam, bədbəxt adıam!" şeiri oxucuda birliyə, uyuşmağa doğru gedən ziddiyətli hissələr doğurur.

Mənəvi-etik konsepsiylər, orijinal müqayisələr, gözlənilməz metaforalar dərin emosionallılıqla köklənmiş poetik təsvir vasitələrilə üzvi şəkildə bağlanır.

Mənəvi-etik konsepsiylər, orijinal müqayisələr, gözlənilməz metaforalar dərin emosionallılıqla köklənmiş poetik təsvir vasitələrilə üzvi şəkildə bağlanır.

Al qanıla qara günə ağ çəkən,
Sinəm üstə çəlin-çarpaz dağ çəkən.
Sənsiz mənəm nala çəkən, ah çəkən.
Səsim tutub dağı, düzü şəhidim,
Dağ vüqarlı, dağ qürurlu şəhidim.

Bunlar - şəhid dediklərimiz sədə oğlanlardır; Vətənə lazım oğlanlar elə bunlardır. Ele şairin də bəzək-düzəksiz sadə sözləri nə qədər sadə olsalar da bu dünənəcən adı məhəllədən o yana məlum olmayan sədə cavanların dünya tutacaq boyda dözmü, metaneti, iradəsi, cəsurluq əzmi barədə hər şeyi deyir. Faiq aydın məsələkə sahib, xalqla, dəstələ bir olan şairdir, ziyalidir, hər halında səmimidir.

Bir oğlan varıydı,
siz tanımazsınız.

Saçı sapsarıydı, üzü də çic-çıl.

Demə, görməmişəm - sigirçın kimi,

quş kimi cəld idi, ucub keçirdi

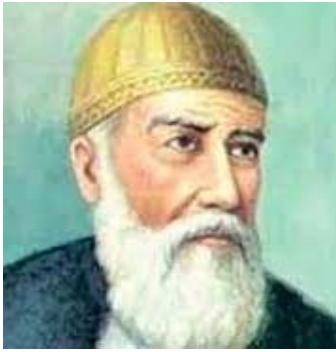
öz doğma kəndinin tamız səmasın

elə havadaca qucub keçirdi.

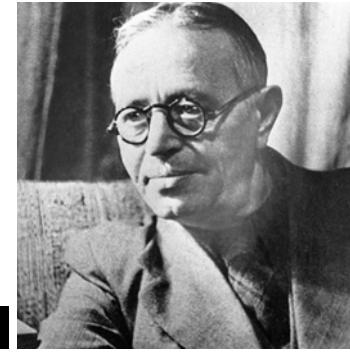
Belə böyüyürdü-siz tanımazsınız.

Bu kiçik hecmli yiğcan yazımızda Faiq Balabəylinin "Bir ovuc kədər" kitabında toplanan son illərin şeirlərinin təhlili poetik dilin fəal şəkildə mənimsiləşməsini bir daha göstərməkə poetikanın bir çox estetik kateqoriya və vacib komponentlərinə yenidən baxılmasını vacibliyini də çatdırırdı.

Şairin misra-misra müşahidə etdiyimiz söz ehtiyatından seçdiyimiz "yarpaqsız budaqlar"; "beşik qollarım"; "lal sevgi"; "xumarlanır xatirələr"; "bizdən küsən güllər"; "sarı tikənlər"; "qara tikənlər"; "sənsizlik səssizlik kimidir"; "sapsarı otların yaşı yuxusu"; "acımı ezişlədim, adına "şəker" dedim"; "mən sevginin qolu bağlı quluyam"; "günümüz zəhər edən xəsteliyimin adı şəker"; "barmaqları min ucu boyda olan cəvincim"; "gülüşü gül açan qız"; "

BAYAT

Nº 33 (893)

Oqtay RZA

AZƏRBAYCAN

Ay-ulduzlu bayrağın var,
Qədim, ulu torpağın var;
Özün boyda çırığın var,
Əşrlərdən sorağın var.

Əsirgəmir uğrunda can
Min-min igid, Azərbaycan!
Yaşa, eşqi çiçək açan
Azad, vahid Azərbaycan!

Azıxdır ilk ünvanımız,
Qobustan- daş dastanımız;
Xudafərin körpüsündən
Yenə keçər karvanımız.

İstiqlalın yolu çətin,
Məskənisən bol sərvətin;
Tanrı bizi bağışlamaz-
Qorunmaya təbiətin.

Bakı daim şöhrətimiz,
Xəzər mavi qüdretimiz;
Heykəl kimi ucalacaq
Qürurumuz, qeyrətimiz.

Əsirgəmir uğrunda can
Min-min igid, Azərbaycan!
Yaşa, eşqi çiçək açan
Azad, vahid Azərbaycan!

MİLLİ ORDU, QÜDRƏTLİ OL HƏMİŞƏ!

Qalaların Əlibəyli, Sədərək,
Yağdır düşmən üzərinə od, alov!
Mələnləri darmadağın edərək,
İlanları yuvasına qədər qov!
Doğma yurddan güc - qüvvət al həmişə,
Milli Ordu, qüdrətli ol həmişə!

Dildən düşmür cəsurların tərifi,
Salnaməndə min imza var, min iz var;
Unutmarıq Mübarizi, Əlifi,
Yaddan çıxmaz Gültəkinlər, Vüqarlar.
Nurlanacaq getdiyin yol həmişə,
Milli Ordu, qüdrətli ol həmişə!

Cəngavərlər bayraqdardır sırranda,
Xalqın, elin qorxu bilməz oğlusən;
Sevinirəm tarixinə varanda -
Babək, Nəbi, Həzi, Fərid ruhluşan.
Qələbə çal, qələbə çal həmişə,
Milli Ordu, qüdrətli ol həmişə!

VƏTƏN NAMİNƏ

Sinəmdə - sönməyən Vətən sevgisi,
Azğın düşmənlərə qarşı kinliyəm.
Dözüm - babaların müqəddəs irsi,
Mən şəhid Mübariz İbrahimliyəm.

Çadira bürünüb ünvanlarımız,
Niyə Xanbağının gülü solubdur?

Döyüşən oğluyam doğma diyarın, Yağı həmləsinə sinə gərmışəm

Çöl-çəmən aşiqi çobanlarımız
Uca yaylaqlara həsrət qalıbdır?!

Əlində namərdin verdiyi yaraq,
Məşəmi məhv edir, suyumu içir.
Gözel Qarabağda pusqu quraraq,
Hələ utanmadan təlim də keçir.

Hərbi iş - könüllü seçdiyim peşə,
Ocaq qalanırı içimdə sanki...
Cəbhə xəttimizdən uzaqlaşdım ki,
Qatil yuvasını tutum atəşə.

Döyüşən oğluyam doğma diyarın,
Yağı həmləsinə sinə gərmışəm.
Şəhriyar düzənün, Bılısuvarın
Şöhrət sarayına tac göndərmişəm.

Yazdığım namədə - ürək sözlərim,
Vətən məhəbbəti, torpaq eşqi var.
Na atam, nə anam, nə ezişlərim
Göz yaşı axıdib ağlamasınlar.

...Sinəmdə - sönməyən Vətən sevgisi,
Azğın düşmənlərə qarşı kinliyəm.
Dözüm - babaların müqəddəs irsi,
Mən şəhid Mübariz İbrahimliyəm.

OĞUL ƏSGƏR GEDİR...

Cavan çağırışçı - polad əridən
Döyüşü paltarı geyinir bu gün;
Karvan yollanacaq Bıləcəridən,
Ürək həyəcanla döyüñür bu gün.

Öğul əsgər gedir... Bir az kövrəlib,
Müdrik anasının yaşarib gözü.
Onu ötürməyə dost-tanış gəlib,
Birinin gülü var, birinin sözü.

Öğul əsgər gedir... Əhdidi, peymanı
Bahar çiçəyitək teravətlidir;
Qabarən sinəsi, kükreyən qanı
Domna sobasından hərarətlidir.

Atası xaniman, yuva uçuran
Cəbhə tutanları görüb nə qədər;
Bilir fəlakətdir yetimlik, hicran,
Torpaqsız yaşamaq ölümdən betər.

Öndə imtahanın, dərsin çətinini,
O, keşik çəkəcək gözəl çəq üçün;
Öğul əsgər gedir - yurdur, vətəni
Yağı tapdağından qorumaq üçün!

BÖLÜNMƏZ

Çeşmə çaya qovuşur,
Çay dəryaya qovuşur.
Şəh dumanın zərrəsi,
An zamanın zərrəsi.

Dəqiqələr ömrünü
Başa vurur saatda;
İzi qalır illerin
Təbiətdə, həyatda.

Hüdudsuz kainatda
Hanı əvvəl,
Hanı son?
Sırlı aləm deyilmi
Atom, nüvə, neytron?

Bir Günəşdən nur alar
Yarpaq, budaq, gövdə, kök.
Ağ işığın qolları-
Sarı, yaşıl, mavi, göy...

Cisim var ki, parçası
Adı gözəl görünməz;
Çörək bölünər, ancaq
Ana Vətən bölünməz!

Daha bilmirəm kimə
Rast gəldim Maqadanda.

Qarlı qütbe çox yaxın
Məşhur qızıl mədəni -
Əzablar, işgəncələr,
Faciələr məskəni.
Min günahsız dustağın
Torpağa hopub qanı;
Yana-yana dolaşib
Gəzdikcə Kolimanı.

Soruşdum: - Bəs ustadin
Sözləri həkk olunmuş
Möhtəşəm qaya hanı?
Dahini xatırlayan,
Sürgündə ömür süren
Doxsan yaşlı qocanı
Dost bildim Maqadanda.

Səsi o vaxt çatmayıb
Obasına, elinə;
Gah külüng, gah da qələm
Götürəmiş elinə.
Gözü, özü yol çəkən
Cavidin heykəlinə
Çevrildim Maqadanda!

VƏTƏNDƏN UZAQDA

Biri astaralı,
Biri şəkili,
Doğulub Bərdədə, Qazaxda onlar;
Qorumaq istəyib mahalı, eli
Vətəndən nə qədər uzaqda onlar.

Birinin Qubadır doğulduğu yer,
Birinin beiyi qədim Gəncədir;
Qayğılı-qayğılı axır Dnestr,
Göresən kim onu Kürə benzədib?

Həsərin alovu gəzir canımda,
Uzaq yol, dərə, dağ,bərə keçmişəm;
Neçə kənd, qəsəbə qəbristanında
Doğma ad axtarış-aramaq peşəm.

İsmayıll, İbrahim, Məhərrəm, Hacı...
Bir vaxt asımandan, göydən eniblər;
Nakam oğulları Azərbaycanın
Qurbətə ulduztek səpələniblər.

Ayrılıq harayı qopur sinəmdən,
Neçə axtıtmayım göz yaşlarını?
Elə bil ciyinimdə gəzdirirəm mən
Qədim Qobustanın sal daşlarını.

RÜBAİLƏR

Çətin məqamlarda özünü sına,
Qütbü də dolaşib göz yana-yana;
Gör necə yaraşır doqquz cür iqlim
Sərvətlər ölkəsi Azərbaycana.

Göz kədər yaşı ilə dolmasın, Vətən,
Qüssə-qəm qismətin olmasın, Vətən!
Təbiət füsunkar yaradıb səni,
Birçə ciçəyin də solmasın, Vətən!

Ərzin yaxasında daim gül olsun,
Bəd əməl, pis toxum yanıb kül olsun!
İnsanlar, görüşək meridiantek,
Əqidə yolumuz paralel olsun!

Göz verib sənə bu, mənə bu dünya,
Gərək Gülüstana döñə bu dünya;
Qədim zamanlarda sərhədsiz imiş,
Sərhədsiz olacaq yenə bu dünya!

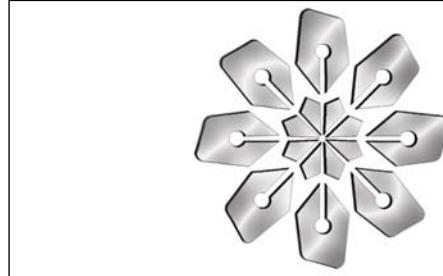

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə “Böyük Qayıdış”

Nº 3 (2426) 24 yanvar 2025-ci il

Heç kime sərr deyil ki, Cəbrayıl rayonu 1993-cü ilin avqustun 23-də ermənilər tərəfindən işğal olunmuşdur. Və ermənilər işğal olunmuş Cəbrayıl şəhərində, qəsəbədə və kəndlərdə daşı-daş üstə qoymamışdır. Evlərin, binaların, sosial obyektlərin döşəmələrini, qapılarını, pəncərələrini və hətta dam örtüklerini söküb aparmışdır. Ən yaxşı halda binaların özülündə olan qara çay daşlar qalmışdır. İmkanları olsayıdı onları da aparardılar. Amma sadəcə olaraq, tikintiyə yaramadığına görə o qara çay daşlarını söküb aparmamışdır. Bunu nə yanaşı, rayonda olan bütün qəbiristanlıqlardakı

din, kədərin və göz yaşın içinde bu yaşayış yerlərini tərk etmişdilər. İndi o vaxtdan bəri 30 ildən çox vaxt keçir. Yeni Cəbrayıl da 2020-ci ilin sentyabrın 27-dən noyabrın 10-na qədər davam edən 44 günlük ikinci Qarabağ savaşından sonra işğaldan azad olundu. Qısa zaman əsriyində cənab prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Cəbrayılı ziyyət elədi, orda Azərbaycan bayrağını qaldırdı və şəhərin yenidən tikilməsi, inşa olunması üçün əlaqədar qurumlara tapşırıqlar verdi. Artıq demək olar ki, son 2 ilde Cəbrayılda çox möhtəşəm tikinti-quruculuq, abadlıq işləri görülür. Şəhərdə hər cür infrastruktur yaradılıb, əhalinin

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

CƏBRAYILA QAYIDANDA SEVİNCİMİZDƏN AĞLADIQ

qiymətli və qara daşların hamısını söküb talaşmışdır. Vəhşilik o dərəcəyə çatmışdı ki, məzarları açaraq cəsədlərdən qızıl dişlər aparmışdır.

Nə isə Dünyanın heç bir müharibəsində görünməyən vəhşiliyi ermənilər etmişdilər.

Adamı yandıran odur ki, bu vəhşi erməniləri demokratiyadan, insan hüquqlarından və azadlıqdan dəm vuran Avropa ölkələri, xüsusən de Fransa müdafiə etmiş və edirlər. Heç ABŞ da onlardan geri qalan deyil. Az qala onlar erməniləri dallarına şəlləyib öz yanlarına aparalar.

Cəbrayılın ağır günləri bax, 1993-cü ildə sakınlərin yadından heç vaxt yadından çıxmayıb. Onda insanlar dər-

orda köçüb yaşaması üçün çoxlu sayda mənzillər inşa edilib.

Bu günlərdə Cəbrayıl ilk köç başladı. Onlar bu anı, bu saatı, bu dəqiqlikləri nə az, nə çox düz 30 il gözləmişdilər. Onlar ağlaya-ağlaya Cəbrayıl-dan çıxmışdilar, indi de sevinc göz yaşları içində Cəbrayılıq qayıdırular. Əlbəttə, yurda qayıtmadıqdan və doğma ocağa dönməkdən gözəl xoşbəxtlik ola bilməz. Bunu o dərdi, o ağrını, o kədəri yaşıyan insanlar hiss edə və duya bilərlər. Zarafat deyil ey, 30 il doğma evindən uzaq düşürsən və sonra da görürsən ki, sənin doğma ev-eşiyini yandırıblar və daşı-daş üstə qalmayıb. O evdə sənin o qədər xatirələrin, yadda qalan anların olub ki. İndi cəbrayillilər həmin o

doğma evə qayıda bilməsələr də yeni tikilmiş və hər cür şəraitə olan mənzillərə qayıdılalar.

İlk qayıdışda 39 ailə -165 nəfər yeni mənzillərdə yerləşdirilib. Təzə mənzil alanlardan biri 70 yaşılı Akif Cabbar oğlu Məmmədovdur. Akif kişi deyir ki, mən Cəbrayıldan çıxanda 40 yaşım vardi. İndi təsəvvür edin, 70 yaşında öz doğma ocağıma dönmüşəm. Amma bu illerdə oğlanlarım, qızlarım böyüyüb, nəvələrim var. Uşaqlara tez-tez qəçqinlik dövründə evimizdən danişardım. Cəbrayılın təmiz havasından, gözəl torpağından, buz kimi serin suyundan və çinar ağaclarından söhbət açırdım. Düzdür, qayıdır gərdük ki, o çinar ağaclar yoxdur, hamısını qırıb aparıblar. Amma təmiz hava, gözəl torpaq, buz kimi su yerindədir. Nə yaxşı onlar bu sularımızı yaman güne qoymayıblar. Düzdür, bulaqlarımızı dağıdırlar, gücləri çatsayıdı bulağın suyunu da Ermənistana aparardılar. Ancaq bunu bacara bilməyiblər. Bu günə, bu ana mən şükür edirəm. İnancınız, torpağa ayağımı basanda özümü döyanın ən xoşbəxt, ən güclü adamı hiss etdim. Hiss etdim ki, vətənim dəyəm. Və sevincimdən ağladım. Uşaqlarım da mənə baxıb kövrədilər.

Cəbrayılda başqa bir mənzil alan sakınlə - Münəvvər Əliyeva ilə söhbət edirik. Mü-

nəvvər xanımın da gözləri sevincdən dolub və bilmir ki, bu xoş anları, bu xoş dəqiqlikləri kiminlə bölüşsün. Bizimlə söhbət vaxtı onun mobil telefonuna zəng gəldi. Kimse Bakıdan zəng eləmişdi, ona gözəydinliyi verirdi. Münəvvər xanım da deyirdi ki, Allah sizə də Vətənə qayıtmağı və yeni mənzil almağı qismət eləsin.

Münəvvər xanım uzun müddət təhsil sisteminde çalışıb, indi təqaüddədir. Deyir ki, müəllim, heç vaxt Cəbrayıl'a qayıtmığımıza ümidiyi itirməmişdim.

Mənim dərs dediyim, elm öyrətdiyim, tərbiyə verdiyim şagirdlərin neçəsi bu Vətənin azad olunması yolunda şəhid olub, neçəsi qazidir və neçəsi də qalibdir. Onların qeyrətinə qurban olum. Onlar olmasayı biz bu torpağa qayıda bilməzdik. İşğaldan azad olunmuş hər torpağın qarışında, hər çiçəkde, hər gülde, hər bulaqda onların izi, nəfəsi və səsi hiss olunur. Hiss olunur ki, onlar ölməyiblər, sadəcə olaraq, ruhları göy üzünə, Allahın yanına çəkilib. Amma həmişə o şəhidlər bizimlədir. Cəbrayılıq qayıdan digər sakınlərdən Əli Əliyevlə, Cəmşid Muradovla, Əkbər Həsənovla söhbət elədik. Onlar de-

dilər ki, bundan güzel günümüz və açılan sabahımız olmayacaq. Çünkü biz ayrılığın, Vətən həsrətinin nə olduğunu yaxşı bilirik. 30 ildə bu dərdi, bu kədəri yaşadıq. Elə insanlarımızvardı ki, bu dərdə, bu kədərə dözməyib dünyasını dəyişdi. Onlar Vətənə qayıda bilməsə də, balaları, nəvələri Cəbrayıl'a döndülər.

Cəbrayıl bizim üçün dünyanın ən gözəl, ən möhtəşəm bir yeridir. Onsuz da bu yerə kim ayaq basıbsa, kim gəlibse Cəbrayılın təmiz havasına, buz kimi soyuq bulaqlarına və ürəyi isti insanlarınə heyran olub.

Yəqin siz də qabaqlar bizim rayonda olmuşunuz. Bize kim qonaq gəlibse onları gülərəzə qarşılıqlı, yedirib-içirmişik, ən yaxşı mənzilimizdə yer vermişik. Onlar da bu qonaqpərvərliyi, bu həssaslığı və bu sevgini heç vaxt unutmayıblar.

Eştidik ki, Cəbrayılıq ikinci köç də olub və bu ikinci köç o deməkdir ki, bunun arxası gələcək və Cəbrayıl şəhərində neçə-neçə insan yeni mənzil alaraq öz doğma ocağında və yurdunda məskunlaşacaq.

EMİL FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MƏLİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

24 yanvar 2025-ci il

Türkiyənin ən sakit və qədim şəhərlərindən biri olan İspartanın rəsmi rəqəmlərə görə 266 min əhalisi var. Amma hər il bu şəhərə yüzminlərlə turist gəlir. Dünya səyyahları İspartanı "gölər arasında cənnət" adlandırır. Tarixi qədim olan İsparta da çoxsaylı qədim tīkili lər mövcuddur.

İspartada ilk insanın məskunlaşması miladdan öncəyə təsadüf edir. Bölgənin məskunlaşma tarixi Paleolit (Köhne Daş) Dövrü ilə başlayır. Eramızdan əvvəl 2000-ci illərdə Pisidiya bölgəsi Luv və Arzava icmalarının məskunlaşığı ərazi idi. Hətər siyasi bir güc olaraq meydana çıxdıqdan sonra bölge ilə maraqlandılar,

Orta əsrlərdə İsləm dövlətləri ilə Bizanslılar arasında gədən müharibələrde İsparta və ətrafi feal rol oynamışdır. 774-cü ildə Abbasilər dövründə güclü ərəb ordusu İspartanı əle keçirə bilsə də, Bizans qoşuların bir müddət sonra şəhəri geri aldı. İsləm dövlətlərinin Anadoluya basqınları 10-cu əsrə qədər davam etdi. VIII əsrin evvəllərində qısa müddət ərzində Abbasilərin hakimiyətinə keçən şəhərin adı əreb mənbələrində Sabart kimi keçir.

Səlcuq tarixçisi İbn Bibi, İsparta qalasının ve vilayətinin Anadoluhu Səlcuqlu Sultanı III tərəfindən tīkildiyini söylədi. 1204-cü ildə Kılıç Arslanın dövründə Səlcuqlular tərəfin-

arasında zaman-zaman el dəyişdirən Hamitli II. Muradın dövründə mütləq Osmanlıya qatıldı. Sarapdar İlyas bəy sancaq bəyləyi təyin edildi. Hamitli Osmanlı mülkü olduqdan sonra İsparta sancağın mərkəzinə çevrildi və bu inzibati status Eşərdir ilə birləikdə həyata keçirildi.

İsparta Hamit Sancağı, Qanuni Süleyman dövründə başlayaraq bir mərkəz kimi əhəmiyyət qazanmışdır. Bu dövrde saxlanılan qeydlər İspartanın sosial və iqtisadi vəziyyətini izah edir. 1522-ci il qeydlərində İspartanın Çeribası, Debbəqlər, İsgəndər, Cami, İğneci, Farsaklar, Gebran (Hristiyan Mahallesi), Məscid-i Suyuğa bəy, Məscid-i Fəslul-

əsrde skiflərin Qara dənizin şimalından cənuba qovduğu səbarday təyafalarının məskunlaşması nəticəsində verildiyi də bildirilir.

Diger bir fikir isə İspartanın tarixdə en çox xatırlanan adının Barış olmasıdır. Bu ad Hətitlər tərəfindən verilmişdir və mənası "Bərəket" deməkdir. Romalılar Pisidiya bölgəsinə hakim olduqdan sonra Barış adını öz dillerinə uyğunlaşdıraraq "Sbarita" adlandırdılar. Şəhər türklərin əlinə keçəndən sonra İsparta şəhərinə çevrilmiş və bu adla xatırlanmışdır.

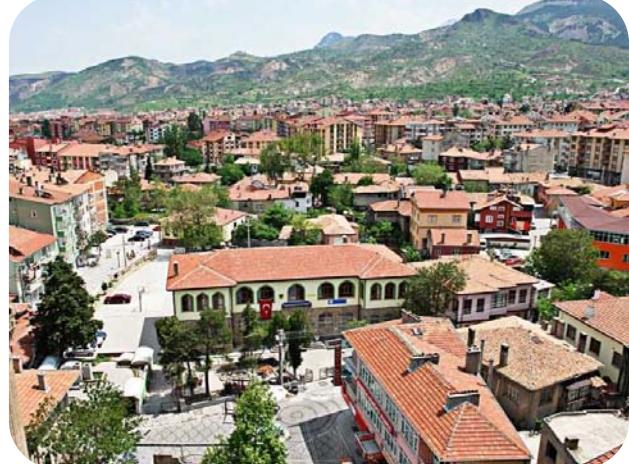
İspartada haranı gəzmek mümkindür desəniz, saymaqla qurtarmayaq. Çünkü İspartanın hər tərəfi, hər məhəlləsi bir cənnəti xatırladır.

Qədim adı Bərəkət olan, göllər şəhəri adını alan İsparta

Lakin əsrlər boyu davam edən qarşıdurmalara baxmayaraq, Arzava əlkəsi üzərində qəti suverenlik qura bilmedilər.

Eramızdan əvvəl 1200-cü illərdə Balkanlardan "Egey köç təyafaları" adlanan icmalar gələrək Anadolunun siyasi quruluşunu tamamilə dəyişdirmək lə yanaşı, Arzawa Əlkə Konfederasiyasının siyasi varlığına son qoyur. Bu icmaların ən əhəmiyyətli olan Frigiyalılar eramızdan əvvəl 8-ci əsrənən sonra yavaş-yavaş güclərini itirmiş və Lidiya Dövləti eramızdan əvvəl 690-cı ildə bu torpaqlarda öz suverenliyini qurmuşdur. Sonralar Kimmerlər-Sapardaylar davamlı basqınlarla İldiyalıları çox çətin vəziyyətə salsalar da, İsparta bölgəsində uzunmüddətli oturuşmuş hakimiyət qura bilmedilər. Bölge eramızdan əvvəl 546-cı ildə farşların hakimiyəti altına keçmiş və eramızdan əvvəl 334-cü ildə qədər onların hakimiyəti altında qalmışdır.

Bu tarixdən sonra Makedoniyalı İskəndər bölgədə hökmənlik etdi. Helenistik dövrə Minassos diqqətəlayiq bir yaşış mentaqəsi olaraq görüldü. Eramızdan əvvəl 323-cü ildə Makedoniyalı İskəndərin ölümündən sonra İsparta eramızdan əvvəl 190-cı ildə Perqam krallığının, Selevkilərin və nəhayət Romalıların hakimiyəti altında idi. Roma hakimiyəti eramızın 395-ci ildə qədər davam etdi. Bizans hakimiyəti 395-ci ildə başladı və 1204-cü ildə qədər, Səlcuqlar Qəribi Anadolu üzərində qəti nəzarəti əle alana qədər davam etdi. Roma hakimiyəti altında olan İspartanın mühüm məskunlaşma mərkəzləri Bayat (Selvecia Sidera), Uluborlu (Apollonia), Yalvaç (Antiochia), Sütçülər (Sağrak-Adada), Şarkikaraağaç (Neopolis) və Gelendost (Debenae) idi. 395-ci ildə Roma İmperiyası ikiye bölündükdən sonra VII-ci ildə İsparta Bizans imperiyasına birləşdi. 19-9-cu əsrlərdə aparan inzibati bölgüye görə əyalətə çevrilərək dini mərkəzə çevrilmişdir.

dən fəth edildiyi yazılır. İspartanın mərkəzində Səlcuqluların günümüzə qədər gəlib çatan ən qədim Səlcuqlu əsəri olan Ulu Məscidi 1299-cu ildə aiddir.

İbn Bibi buranı havası və suyu ile məşhur bir vilayet kimi təsvir edir. İsparta bölgəsi 1300-cü ildə Hamitoğullarının hakimiyəti altına keçdi. Hamitoğulları bəyləyi dövründə İspartaya gələn məşhur səyyah İbn Batuta şəhəri zəngin bazarlari, səsiy-hesabsız çayları, üzüm bağları və meyvə bağları olan baxımlı, səliqəli bir şəhər kimi təsvir edir. Qalasının hündür dağda olduğunu bildirir. Hamitoğulları dövründə qısa müddət ərzində İxanilerin hakimiyətinə keçən İsparta yenidən Hamitoğullarının hakimiyəti altına keçdi.

1374-cü ildə edilən müqavilə ilə Hamitoğlu Kəmaləddin Hüseyin bəy 80 min qızıl pul qarşılığında Eğirdir, Karaağaç, Beyşehir, Seydişehir və Yalvaçla birlikdə İspartanın Osmanlıya verdi. 1390-cı ildə Kəmaləddin Hüseyin bəyin ölümü ilə İsparta və etrafı mütləq Osmanlı torpaqlarına birləşdirildi. Osmanlı torpaqlarına qatılan İsparta, mərkəzi Kütahya olan Anadolu vilayətinin sancağı olaraq mərkəzi hökumətə qatıldı. Bu yeni sancağın idarəesi Kutlu bəyə tapşırıldı. Kutlu bəy 1417-ci ildə Ulu məscidini təmir etdirmiş və bu məscid bi günde qədər gəlib çatmışdır. Osmanlı ilə Karamanoğulları

lah, Məscid-i Stile, Məscid-i Karaağaç, Məscid-i Karaağai. Hocaoğlu, Dere, Yenice və Doğancı adlı 17 məhəlləsinin olduğu görülür. Toxuculuq, üzümçülüq və boyaqçılıq yüksək inkişaf etmişdir. Şəhərdə inzibati və hərbi memurların fiflərindən başqa Sultanın vəlihdiləri de var idi.

Şəhərin niye İsparta adlanırdığı və İsparta adının haradan geldiyi dəqiqlik melum deyil. Bu mövzuda çoxlu araşdırmaclar və rəylər var. Böcüzədə Süleyman Saminin "İsparta, Meydan Larousse və Kaamusul-Alam Tarixi" əsərində Pisidiya şəhərlərindən Barış yerinə İsparta adının istifadə edildiyi bildirilir. Barış adının sanskritce "Su" mənasını verən "Vari" sözü ilə eləqəli olduğunu düşünülür. Bildirilir ki, bu adın "is" zərfi on şəkilcisi ilə İsparta şəklini alır və qalat dilində "İsparta" adlandırılır.

Başqa bir fikri ifadə edən Turhan Hikmet Dağlıoğlu və Prof. Unger, İsparta adının "baride" sözündən gəldiyini, bu sözün Het, bəlkə də Lidiya dilindən gələn bir söz olduğunu və yunan mühacirələrin Anatolya gelişindən sonra adına "Eis" şəkilcisi əlavə etdiklərini izah edir. Bəridə və onu "İsbarida" adlandırdılar. Prof. Osman Turan və Prof. Ramsey de iştirak edir.

Ərəb mənbələrində İsparta adı Sabarta (İbn Batutada) kimi qeyd olunur. Bu ad eramızdan əvvəl VIII illərə aiddir. XVI

İsparta dənizdən uzaq, lakin yaşıl və maviyə yaxın olan bənzərsiz bir şəhərdir. Gölər Bölgesinin bənzərsiz təbii gözəlliklərinə təxəzin irsi ilə birləşdirən İspartanın ticarət nişanı qızılıqlı və lavanda tələnlərdir.

Türkiyənin ikinci ən böyük şirin su gölü olan Eğirdir Gölü İspartanın ziyarət edilməli yeri siyahısında birinci yerdir. İsparta şəhər mərkəzine yarım saatlıq məsafədə yerləşən gölə möhtəşəm təbət mənzərəsi ilə müşayiət olunan yay aylarında balıq yemek, hətta üzümək mümkündür. Eğirdir gölünün sahilində yerləşən Altinkum cimərliyindən gölə gərək üzməkdən hezz ala bilərsiniz. İspartada üzümək üçün başqa bir yer olan Bedre Village Beach, şezlong, duş və soyunub-geynimə otaları kimi imkanları ilə yay aylarında Eğridir gölündə sərinləmək istəyənlərin ünvanıdır. Siz həmçinin gölə bitən levrək, levrək və burr kimi ləzzətli baliqları da yeye bilərsiniz.

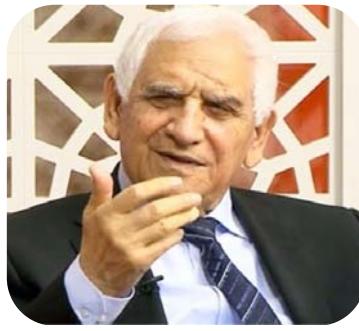
Anadolu coğrafiyasının ən yaxşı qorunmuş qədim şəhərlərindən biri olan Adada Antik Şəhərinin tarixi eramızdan əvvəl 1-ci əsrə gedib çıxır.

Roma dövründə böyük əhəmiyyət kəsb edən antik şəhərde 4 ayı məbəd, forum, kilsə və amfiteatr var. Əksəriyyət günümüze qədər gəlib çatmış tīkili lərənən ən diqqət çəkənini Kral Yolu adlandırmaq olar. Müqəddəs Pavelin üzərindən keçdiyi düşünlən və bu səbəbdən xristian inancı üçün əhəmiyyətli olan Kral Yolu, eyni zamanda Türkiyənin ikinci en uzun gedis yoludur.

İsparta Akṣuda ziyarət edilməli en vacib yer görənləri vələh edən Zindan məgarasıdır.

İçərisi tam işıqlandırılan mağarada təbətinə əli ilə oyulmuş sarkıt və stalaqmülləri, daş və damcı daş strukturlarını görə bilərsiniz. Maqnezium və kalsiumla zəngin yeraltı axınının axdığı mağaradakı rəngli kristal quruluşlar görənləri vələh edir.

Nəriman Həsənzadə ürəyindən əməliyyat olunub

Xalq şairi Nəriman Həsənzadə Bakı Sağlamlıq Mərkəzində (BSM) əməliyyat olunub.

BSM-dən Adalet.az-a verilən məlumatə görə, 93 yaşlı şair, dramaturq yanvarın 12-si axşam saatlarında tibb müəssisəsəsine müraciət edib.

Qeyd olunub ki, müayinə zamanı pasiyentə tətbiq olunan ablasiya proseduru əsnasında altda öz ürək ritminin olmadığı aşkarlanıb və qısa müddəti kardiopulmonar resusitasiya (KPR) icra olunub. Ürək ritminin izlənməsi səbəbindən pasiyentə müvəqqəti stimulator taxılıb və müvəqqəti stimulator sonrasında eyni seansda daimi stimulator implantasiyası proseduru icra olunub. Pasient bir neçə saatlıq reanimasiya müşayiətinin ardından intensiv palataya keçirilib.

Məlumatə görə, hazırda N.Həsənzadənin vəziyyəti yaxşıdır və yaxın günlərdə evə buraxılacaq.

Tural Əhməd:

"Sənətə gəlmişim təsadüf olub"

Her zaman qiraeti ilə diqqət çəkən aktyor Tural Əhməd bu dəfə də aktyorluq sənətinə gəlmişindən danışır.

Adalet.az xəber verir ki, onu bu sənət dostu getirib. Həm də tam təsadüf olaraq bu hadisə baş verib:

"Sənətə gelişimi soruşursunuz. Tam təsadüf olaraq bu sənətə gelmişəm. Amma aktyorluq peşəsi uçaqlıq arzum olub. Əsər yoldaşımıla metroda rastlaşdıq. O zaman başqa bir sahədə çalışırdım. Dostum dedi ki, aktyor olmaq istəmirsən? Dedim ki, uşaqlıq arzumdur. Sənədlərimi onuna birləşdirdim. O zaman başqa bir sahədə çalışırdı. Dostum dedi ki, aktyor olmaq istəmirsən? Dedim ki, uşaqlıq arzumdur. Sənədlərimi onuna birləşdirdim. Restoran biznesi ilə meğuldür. Ancaq mən bu peşədə davam edirəm".

Türkan Vəlizadə:

"O, məni öpüb, dedi ki..."

Türkan Vəlizadə həmkarı Kərim Abbasovla bağlı açıqlama verib.

Adalet.az bildirir ki, o, məşhur olmayan zamanlarda K. Abbasovdan dəstək gördüyü söyləyib:

"Kərim çox sadə insandır. Hər şeydən əvvəl insanlığı var. Məşhur olmayan vaxtlarım idir. Kişi müəğnələrin yanında xanım oxuyan kimi toyulara gedirdim. Kərim də həmin toyda idi. Mən oxuyanda gəldi alınmadan öpdü. Dedi ki, zaman gələcək sən daha ucalarda olacaqsın. Dəstəyini məndən əsirgəmədi. Amma status, maddi qazancı Kərimdən də üstün olanlar var idi ki, adamdan üz əvirirdilər. Hətta mənə salam verməyi də özlərinə yaraşdırırdılar. Ancaq zaman geldi, mən özüm bu sənətdə bəlli bir mövqə tutdum."

Əntiqə

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisin İşlər müdürü xidmətin nəqliyyat məsələləri sektoruna məxsus 16.12.24 tarixində N°IX-64/ii nömrəli xidməti vəsiqə naməlum şəraitdə itmişdir. Vəsiqə həmin tarixdən etibarlıdır.

Təsisçi və baş məsləhətçi:

Aqil ABBAS

Baş redaktor:

İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb sehfələnmiş və "Son dakika" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müelliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPITAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.

kod: 200112 h\h

Müxbir hesab: 0137010001994

S.W.I.F.T. Bik: AIBAZ 2xhesab N:

3807001941100451111 VOEN: 1300456161

İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ-1073 Mətbuat prospekti, 529-cu mahalla,

"AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-ci mərtəbə.

Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26

adaletqezeti@rambler.ru

adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500